

6. SINIF DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ KONU ANLATIMLARI

1. ÜNİTE : PEYGAMBER VE İLAHİN KİTAP İNANCI

Allah'ın Elçileri: Peygamberler

Peygamber: Allahü Teala'nın emirlerini, yasaklarını, mesajlarını insanlara açıklayıp öğretmek amacıyla insanlar arasından seçip görevlendirdiği mübarek kişilerdir.

Resul: Allah'ın kendilerine ilahi kitap gönderdiği peygamberler.

Nebi: Allah'ın kendilerine ilahi kitap göndermediği, kendinden önce gönderilen kitabın hükümlerini devam ettiren peygamberler.

Vahiy: Allah'ın peygamberlere mesaj göndermesi.

w.huseynarasli.com

• Yüce Allah, ilk insan topluluklarından başlayarak son peygamber Hz. Muhammed'e (s.a.v.) kadar her topluma peygamber veya peygamberler görevlendirmiştir.

"Andolsun ki biz, ... her millete bir peygamber gönderdik..." (Nahl suresi, 36. ayet)

• Peygamberlere inanmak, İslam dininin inanç esaslarından birisidir.

Kur'an-ı Kerim'de Adı Geçen Peygamberler

Hz. Adem	Hz. İsmail	Hz. Davud	Hz. Zekeriya
Hz. İdris	Hz. İshak	Hz. Süleyman	Hz. Yahya
Hz. Nuh	Hz. Yakub	Hz. Eyyub	Hz. İsa
Hz. Hud	Hz. Yusuf	Hz. Zülkifl	Hz. Muhammed
Hz. Salih	Hz. Şuayb	Hz. Yunus	
Hz. Lut	Hz. Musa	Hz. İlyas	
Hz. İbrahim	Hz. Harun	Hz. Elyesa	.

Not: Kur'an'da Lokman, Zülkarneyn ve Üzeyr isminde üç mübarek kişiden bahsedilir. Ancak bunların peygamber olup olmadıkları açıkça belirtilmemiştir.

Peygamberlerin Özellikleri ve Görevleri

Peygamberlerin Özellikleri (Sıfatları):

1. Sıdk: "Doğru olmak" demektir. Peygamberler sözlerinde ve işlerinde doğru insanlardır. Asla yalan söylememiş, hile ve haksızlık yapmamışlardır.

2. Emanet: "Güvenilir olmak" demektir. Bütün peygamberler güvenilir insanlardır. Onlar yaşadıkları toplumda sözleriyle ve davranışlarıyla insanların güvenini kazanmışlardır.

3. Fetanet: "Akıllı ve zeki olmak" demektir. Peygamberler akıllı ve zeki kişilerdir. Yüce Allah'ın kendilerine verdiği bu sorumluluğu, ağır görevi yerine getirebilmeleri için çok akıllı ve zeki olmaları gerekir.

4. İsmet: "Günah işlemekten kaçınmak" demektir. Peygamberler gizli ve açık her türlü kötülükten ve günahattan kaçınmışlardır.

5. Tebliğ: "Açıklamak, bildirmek" demektir. Peygamberler Allah'tan aldıkları mesajları olduğu gibi, hiç değiştirmeden insanlara açıklayıp öğretmişlerdir.

Mucize: Allah'ın izniyle sadece Peygamberlerin yapabildiği olağanüstü işler, hareketler. Peygamberler insanların iman etmelerine yardımcı olmak ve onları ikna etmek amacıyla mucize göstermişlerdir.

Peygamberlerin Görevleri:

- » Allahü Teala'nın emirlerini ve yasaklarını bütün insanlara duyurmak (tebliğ etmek)
- » Allah'ın ayetlerini insanlara açıklayıp öğretmek
- » Yüce Allah'ı insanlara en doğru şekilde tanıtmak
- » İnsanlara inanç esaslarını ve ibadetin nasıl olacağını öğretmek
- » İnsanlara güzel örnek olmak
- » Görevlerini yaparken zorlayıcı değil müjdeleyici ve kolaylaştırıcı olmak

Peygamberler İnsanlar İçin En Güzel Örnektir

Allahü Teala'nın emirleri, yasakları, mesajları insanlara yöneliktir. Diğer bir ifade ile vahyin muhatabı insanlardır. Bu mesajları insanlara en iyi yine bir insan açıklayabilir. Bir insan, başka bir insanı anlayabilir, sevincini üzüntüsünü paylaşabilir, onunla kolay iletişim kurup derdini paylaşabilir, yaşamıyla ona örnek olabilir. Bu yüzden peygamberler insanlardan seçilmişlerdir. Dolayısıyla peygamberler gerek sözleriyle gerek davranışlarıyla insanlar için en güzel örnektir. Çevremizde çalışkanlığıyla, yetenekleriyle, başarılarıyla, güzel ahlakıyla örnek alabileceğimiz kişiler olabilir. Ancak peygamberler hariç her insanın hatalı, kusurlu yönleri vardır. Peygamberler ise günahsız insanlardır ve onlar Allah'tan vahiy alırlar. Tarih boyunca yaşamış bütün peygamberler güzel ahlaki davranışlarıyla insanlara örnek olmuşlar, sevginin dilini kullanarak gönüllere hitap etmişlerdir. Adalet, merhamet, hoşgörü, yardımseverlik, doğruluk, dürüstlük, sabır, cesaret, temiz olma, bilgiye önem verme vb. birçok ahlaki davranışı hayatlarında en iyi şekilde yaşayarak diğer insanların da bu davranışları benimseyip uygulamalarına vesile olmuşlardır. Yüce Rabbimiz eğer insanlara peygamber göndermeseydi, insanlar akılları vasıtasıyla Allah'ın varlığını kavrasalar bile O'nu yeterince tanıyamaz, O'nun mesajlarını, emirlerini ve O'na nasıl ibadet edileceğini bilemezlerdi.

Vahiy ve Vahyin Gönderiliş Amacı

Vahiy: Allah'ın Peygamberlere gönderdiği mesajlara vahiy denir.

İlahi Kitap: Yüce Allah'ın Peygamberler aracılığıyla insanlara gönderdiği ve içinde Allah'ın emirlerinin, yasaklarının, mesajlarının yer aldığı kitaba ilahi kitap denir.

Suhuf: Sayfalar halinde gönderilen ilahi kitaplara suhuf denir.

Yüce dinimiz İslam, sadece Kur'an-ı Kerim'e değil, Allah tarafından daha önce indirilen kutsal kitaplara da inanmamızı emretmiştir.

"Onlar sana indirilene de senden önce indirilene de inanırlar. Ahirete de kesin olarak inanırlar."
(Bakara suresi, 4. ayet)

Allah niçin vahiy göndermiştir:

- » İnsanların Allah'ı bilip tanımaları için
- » İnsanların dünyada ve ahirette kurtuluşa ermeleri için
- » İnsanların yanlış inançlara yönelmemeleri için
- » İnsanların barış içinde, huzurlu, mutlu yaşamaları için
www.huseyinarasli.com
- » İnsanların güzel ahlakı öğrenerek doğru davranışlar sergilemeleri için
- » İnsanların Allah'a nasıl ibadet edeceklerini öğrenmeleri için

"Biz bu kitabı sana sırf hakkında ihtilafa düştükleri şeyi insanlara açıklayasın ve iman eden bir topluma da doğru yolu göstereyim ve rahmet olsun diye indirdik." (Nahl suresi, 64. ayet)

İlahi Kitaplar

Dört Büyük İlahi Kitap:

Tevrat: Allah'ın Hz. Musa Peygambere ve O'nun aracılığıyla Yahudilere gönderdiği kutsal kitaptır. Tevratın dili İbranicedir. Tevratın Hz. Musa'nın ve geçmiş Peygamberlerin hayatı hakkında bilgiler, İsrailoğullarının başından geçenler ve çeşitli öğütler yer alır.

Zebur: Allah'ın Hz. Davud Peygambere gönderdiği kutsal kitaptır. Dili İbranicedir. İçinde daha çok dualar, ilahiler, hikmetli sözler vardır.

İncil: Allah'ın Hz. İsa Peygambere gönderdiği kutsal kitaptır. İncil'de Hz. İsa'nın hayatı hakkında bilgiler, ahlaki öğütler yer alır. Günümüzde İncil Matta, Markos, Luka, Yuhanna olmak üzere dört bölümdür.

Kur'an-ı Kerim: Allah'ın son peygamber Hz. Muhammed'e (s.a.v.) ve O'nun aracılığıyla tüm insanlara gönderdiği son kutsal kitaptır. Kur'an evrenseldir ve dili Arapça'dır. 610 yılı Ramazan ayında indirilmeye başlanmıştır. 114 sure ve yaklaşık 6666 ayetten oluşur. Kur'an'da iman, ibadet, ahlak, geçmiş peygamberlere ve toplumlara ait bilgiler, sosyal hayata ilişkin hükümler, insan, evren ve diğer varlıklar hakkında bilgiler yer alır. Kur'an Hz. Ebu Bekir zamanında kitap haline geçirilmiştir. Bu ilk Kur'an kitabına "mushaf" denir.

KUR'AN-I KERİM İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

Ayet: Sözlük anlamı "işaret", "delil", "alamet" demektir. Terim olarak ise "Kur'an-ı Kerim'i oluşturan uzun veya kısa vahiy ifadeleri"ne denir.

- » Ayetler "durak" adı verilen işaretlerle birbirinden ayrılırlar.
- » Durak işaretlerinde ayetin numarası yazılıdır.
- » Kur'an'da yaklaşık 6666 tane ayet vardır.

Sure: Kur'an'da ayetlerden oluşan bölümlere verilen isimdir.

- » Kur'an'da 114 sure vardır
- » Tevbe suresi hariç bütün sureler "besmele" ile başlar
- » En uzun sure Bakara (286 ayet), en kısa sure Kevser (3 ayet) sureleridir.
- » İlk sure "Fatıha", son sure "Nas" sureleridir.
- » Mekke'de indirilmiş surelere "Mekkî sureler", Medine'de indirilmiş surelere ise "Medenî sureler" denir.

Cüz: Kur'an'ın her biri 20 sayfadan oluşan bölümlerine verilen isimdir. Kur'an'da 30 cüz vardır. Cüzler, Kur'an'ı okumak ve ezberlemek açısından bir kolaylıktır.

Suhurlar:

- » Hz. Adem (a.s.) 10 sayfa
- » Hz. Şît (a.s.) 50 sayfa
- » Hz. İdris (a.s.) 30 sayfa
- » Hz. İbrahim (a.s.) 10 sayfa

Kur'an'ı Okuyup Anlamak: Allahü Teala Kur'an'ı; insanlara yol gösterecek, doğruyu, iyiyi, güzeli öğretecek, rehber olsun diye göndermiştir. Bu yüzden insan Kur'an'ı okuyup anlayabilmelidir. Anlayamazsa onun rehberliğinden faydalanamaz. Kur'an'ı doğru bir şekilde anlayan insan, dinin özünü ve amaçlarını doğru kavramış olur, Allah'ın emirlerine uyar, yasaklarından kaçınır, iyiliği emreder, kötülükten alıkoymaz, çevresine ve kendine faydalı olur.

"Biz, andolsun ki öğüt almaları için bu Kur'an'da bunları türlü türlü açıkladık." (İsra suresi, 41. ayet)

"Onlar Kur'an'ı düşünmüyorlar mı? Yoksa kalpleri kilitli mi?" (Muhammed suresi, 24. ayet)

Kültürümüzde Kur'an'ın Yeri ve Önemi: Türkler İslam dinini kabul ettikten sonra toplumsal ve kültürel olarak önemli bir değişim yaşadılar. Kur'an-ı Kerim'in etkisiyle oluşan bu değişime ait bazı örnekler şu şekildedir:

- Müslüman Türk milleti fethettikleri topraklarda yaşayan halka karşı hoşgörülü davranmışlar, dinî inançları farklı olsa bile onları himaye etmişlerdir.
- Başta dinî yapılar olmak üzere inşa ettikleri mimari eserleri Kur'an ayetleriyle süslemişlerdir.
- Türkler'in Kur'an'a olan hürmetleri vesilesiyle Müslüman Türk toplumunda hat ve tezhip sanatları ortaya çıkıp gelişmiş, atalarımız bu sanat dallarında çok başarılı eserler ortaya koyarak İslam dünyasında şöhret bulmuşlardır.

"Kur'an Mekke'de indi, Mısır'da okundu, İstanbul'da yazıldı."

- Kur'an'ın kültürümüz üzerindeki etkisi günümüzde de devam etmektedir. Yeni doğan bebeğe isim verilirken, düğünlerde, sünnet törenlerinde, mevlitlerde ve cenaze törenlerinde Kur'an okunur.

Hz. Adem (a.s.)

Hz. Adem yeryüzünde yaratılan ilk insan ve ilk peygamberdir, bütün insanların babasıdır. Allahü teâlânın emri ile melekler çeşitli memleketlerden topraklar getirdiler. Bu toprakları su ile çamur yapıp insan şekline koydular. Bu şekilde Mekke ile Taif arasında kırk yıl yatıp "salsal" oldu yani pişmiş gibi kurudu. Önce Muhammed aleyhisselamın nuru alınca kondu. Sonra Muharrem ayının onuncu (Cuma) günü ruh verildi. Her şeyin ismi ve faydası kendisine bildirildi. Boyu ve yaşı kesin olarak bildirilmedi. Allahü teâlânın emri ile bütün melekler Âdem aleyhisselama karşı secde ettiler. Uzun zaman meleklerin hocalığını yapmış olan İblis, kibirlenip bu emre karşı geldi ve Âdem aleyhisselama karşı secde etmedi. "O çamurdan yaratıldı, ben ise ateşten yaratıldım. Ondan üstünüm." iddiasında bulundu. İblis (şeytan) kendini üstün görüp kibirlenerek Allahü teâlânın emrine uymayınca gadab-ı ilahiyeye (Allah'ın gazabına) uğradı ve Cennet'ten kovuldu.

Âdem aleyhisselam kırk yaşındayken Firdevs adındaki Cennet'e götürüldü. Cennet'te bulunduğu sırada veya daha önce Mekke dışında uyurken sol kaburga kemiğinden hazret-i Havva yaratıldı. Allahü teâlâ onları birbirine nikâh etti. Cennet'te yerleşmelerini ve Cennet'in meyvelerinden dilediklerini yemelerini bildirdi. Fakat Cennet'te bulunan bir ağaç için, "Bu ağaca yaklaşmayın, bu

ağaçtan yemeyin.” buyurdu. Âdem aleyhisselam ve Havva validemiz, Cennet’te bin yıl kadar yaşayıp, İblisin yalan yeminine inanarak yasak edilen ağacın meyvesinden unutarak önce hazret-i Havva, sonra Âdem aleyhisselam yedikleri için Cennet’ten çıkarıldılar. Âdem aleyhisselam Hindistan’da Seylan (Serendib) Adasına, Havva ise Cidde’ye indirildi. Birbirlerinden iki yüz sene müddetle ayrı kalan Âdem aleyhisselam ve hazret-i Havva bu müddet içinde ağlayıp yalvardıktan sonra tövbe ve duaları kabul oldu. Hacca gelmeleri emrolundu. Arafat Ovasında hazret-i Havva ile buluştu. Kâbe’yi inşa etti. Her sene hac yaptı. Arafat Meydanında veya başka meydanda kıyamete kadar gelecek çocukları belinden zerrelere halinde çıkarıldı. “Ben sizin Rabbiniz değil miyim?” diye soruldu. Hepsisi; Evet!” dediler. Sonra hepsi zerrelere haline gelip beline girdiler. Buna “Ahd-ü-Misak” ve “Kalu Bela” denildi.

Âdem aleyhisselam ve hazret-i Havva daha sonra Şam’a geldiler. Burada yirmi defa ikiz evladı oldu. Bir defa da yalnız Şit aleyhisselam oldu. Neslinden kırk bin kişiyi gördü. Oğullarına ve torunlarına peygamber olarak gönderildi. Cebrail aleyhisselam kendisine on iki defa geldi. Kendisine on suhuf (forma) kitap verildi. Bu kitapta; iman edilecek hususlar, çeşitli diller ve lügatler, her gün bir vakit namaz kılmak, gusül (boy) abdesti almak, oruç tutmak, leş, kan, domuz eti yememek, tıp, ilaçlar, hesap, geometri gibi şeyler bildirildi. Ayrıca fizik, kimya, eczacılık, matematik bilgileri öğretildi. İbrani, Süryani ve Arap dillerinde kerpiç üstüne çok yazı yazıldı. İlk insanlar, bazı tarihçilerin zannettiği gibi ilimsiz, fensiz, görgüsüz, çıplak ve vahşi kimseler değildi. Bugün Asya, Afrika çöllerinde ve Amerika ormanlarında tunç devri dedikleri zamandakilere benzeyen vahşiler yaşadığı gibi, ilk insanlarda da bilgisiz, basit yaşayanlar vardı. Bundan dolayı ne bugünkü, ne de ilk insanların hepsi için vahşidir denilemez. Hazret-i Âdem ve ona inananlar şehirlerde yaşarlardı. Okuma-yazma bilirlerdi. Demircilik, dokumacılık, çiftçilik, ekmek yapmak gibi sanatları vardı. Altın üzerine para dahi basılmış, maden ocakları işletilip, çeşitli aletler yapılmıştı.

Âdem aleyhisselamın hiç sakalı yoktu. İlk sakalı çıkan Şit aleyhisselamdır. Hazret-i Âdem çok güzeldi. Siyah saçlı ve buğday tenliydi. On bir gün hasta yatıp, bir Cuma günü vefat etti. Âdem aleyhisselam vefat edince, Cebrail aleyhisselam bir gömlek giydirdi. Şit aleyhisselama yıkamayı öğretti. Yıkayıp kefenlediler. Hadis-i şerifte buyruldu ki: “Âdem aleyhisselam vefat edince, melekler üç defa su ile yıkadılar. Onu defnettiler. Sonra çocuklarına dönerek, (Ey âdemoğulları! Ölülerinize böyle yapınız) dediler.” Şit aleyhisselam imam olup cenaze namazını kıldırdı. Âdem aleyhisselamın kabri Kudüs’te, Mina’da, Mescid-i Hif’te veya Arafat’tadır. Hayatını bildiren rivayetler birbirinden farklıdır. Hazret-i Âdem, Allah’a ilk hamd ve ilk tövbe edendir. Seçilmişlerin ilki, yeryüzünde Allahü teâlânın ilk halifesidir. Birçok mucizeleri vardır. Bunlardan bir kaç şöyledir: Yırtıcı, vahşi hayvanlarla konuşurdu. Susuz dağ ve taşlara elini vurunca pınarlar fışkırır, temiz sular akardı. Eline aldığı ufak taşlar, yüksek sesle Allahü teâlâyı zikrederdi. Âdem aleyhisselamın yaratılması, Cennet’te kalması, Cennet’ten çıkarılarak yeryüzüne indirilmesi, Kur’an-ı kerimde çeşitli âyet-i kerimelerde bildirilmiştir.

Kunut Duaları ve Anlamları

"Kunut" sözcüğü; Allah'ın yaratmış olduğu herhangi bir hayrı elde etmek ya da düşmanın kötülüğünden, doğal afetlerden, salgın hastalıklardan kurtulmak için dua ederek namazda Allah'a sığınmak demektir. Kunut duaları, yatsı namazının hemen ardından kılınan vitir namazının üçüncü rekatında, Fatıha suresi ve bir sure okunduktan ve de tekbir alındıktan sonra okunan dualardır. Vitir

namazının bu üçüncü rekatında Kunut dualarını okumak vacibtir. Vitir namazını ister cemaatle ister tek başına kılalım Kunut dualarını içimizden okuruz. Bu dualarda Allah'tan yardım ve bağışlanma dilenir. Verdiği nimetlerden dolayı Allah'a şükredilir. Yalnızca Allah'a ibadet edildiği belirtilir.

1. Allâhümme innâ nesteînüke ve nestağfirüke ve nestehdik. Ve nü'minü bike ve netübü ileyk. Ve netevekkelü aleyke ve nüsni aleykel-hayra küllehü neşkürüke ve lâ nekfürüke ve nahleu ve netrükü men yefcürük.

"Allahım! Senden yardım isteriz, günahlarımızı bağışlamamı isteriz, senden bizi hidayete erdirmeni isteriz. Sana inanırız, sana tevbe ederiz. Sana güveniriz. Bize verdiğin bütün nimetleri bilerek seni hayır ile överiz. Sana şükrederiz. Seni asla inkar etmeyiz. Nimetlerini inkar eden ve sana karşı geleni bırakırız."

2. Allâhümme iyyâke na'büdü ve leke nüsalli ve nescüdü ve ileyke nes'a ve nahfidü nercü rahmeteke ve nahşâ azâbeke inne azâbeke bilküffâri mülhık.

"Allahım! Biz yalnız sana kulluk ederiz. Namazı yalnız senin için kılarız, ancak sana secde ederiz. Yalnız sana koşar ve sana yaklaştıracak şeyleri kazanmaya çalışırız. Rahmetini dileriz. Azabından korkarız. Şüphesiz senin azabın kafirlere ulaşır."

2. ÜNİTE : NAMAZ

Namaz İbadeti ve Namazın Önemi :

- Namaz kelimesinin Kur'an'daki karşılığı "salât" kelimesidir.
- Namaz; tekbir, kıyam, rüku, secde, oturuş ve selam bölümlerinden oluşan, günde beş vakit yerine getirilmesi Allah tarafından emredilen bir ibadettir.
- Namaz kılmak farzdır.

Namaz Niçin Kılınır:

- » Allah'ın emri olduğu için
- » Allah'ın rızasını kazanmak için
www.huseyinarasli.com
- » Sevap kazanmak için
- » Allah'ın verdiği nimetlere teşekkür etmek için kılınır.

Kimler Namaz Kılmakla Sorumludur:

- » Müslüman
- » Akıllı
- » Ergenlik çağına ulaşmış herkes namaz kılmakla mükelleftir.

Namaz İbadetinin Önemi

Kur'an-ı Kerim'de ve Peygamber Efendimizin hadislerinde namazın önemine dair birçok emirler ve öğütler yer almaktadır. Bütün bunlar, İslam dininde namaza ne kadar büyük önem verildiğini göstermektedir. Nitekim bir hadiste kişinin kıyamet gününde ilk olarak namazından hesap sorulacağı ifade edilmektedir (Nesâî, Şalât, 9).

"Namazlarında huşu içinde olan müminler kurtuluşa ermiştir." (Mü'minûn suresi, 1.-2. ayetler)

"Kendisini kötülüklerden arındıran, Rabb'inin adını anıp namaz kılan, mutluluğa ermiştir." (A'lâ suresi, 14.-15. ayetler)

"(Resulüm!) Sana vahyedilen kitabı oku ve namazı kıl. Muhakkak ki namaz, çirkin ve kötü işlerden alıkoyar. Allah'ı anmak elbette (ibadetlerin) en büyüğüdür. Allah yaptıklarınızı bilir." (Ankebut suresi, 45. ayet)

"... Şüphesiz namaz, müminlere vakitleri belirlenmiş bir farzdır." (Nisa suresi, 103. ayet)

"Namaz dinin direğidir." Hz. Muhammed (s.a.v.)

Namaz İbadetinin Faydaları

- » Namaz, insanı Allah'a yaklaştırır.
- » Namaz, insanın kalbine huzur verir.
- » Namaz, insanı kötü davranışlardan uzaklaştırır.
- » Cemaatle kılınan namaz, toplum içinde birlikteliği, yardımlaşmayı, dayanışmayı geliştirir.
- » Namaz, insanı temizliğe alıştıırır.
- » Namaz, insanın hayatını düzene koyar.
- » Namaz, insana zamanı iyi kullanmayı öğretir.

Namaz Çeşitleri

1. Farz Namazlar:

Bunlar farz-ı ayın ve farz-ı kifâye olmak üzere iki gruba ayrılır.

• Farz-ı ayın olanlar, yükümlülük çağına gelmiş her müslümanın yerine getirmekle mükellef olduğu namazlardır. Günde beş vakit namazın farz bölümleri ve cuma günleri kılınan cuma namazı bu grupta yer alır.

• Farz-ı kifâye olan namaz ise ölen bir müslüman için cemaatle kılınması gereken cenaze namazıdır. Bir grup bu görevi yerine getirince diğer müslümanların üzerinden sorumluluk kalkar.

2. Vacib Namazlar:

Vitir namazı ile Ramazan ve Kurban Bayramı namazlarını kılmak vacibtir.

3. Sünnet Namazlar:

Farz namazlardan önce veya sonra ya da hem önce hem sonra kılınan bir kısım namazları kılmak sünnettir. Örneğin; sabah namazının sünneti, öğle namazının ilk sünneti, son sünneti, ikindi namazının sünneti, akşam namazının sünneti, yatsı namazının ilk sünneti, son sünneti. Teravih namazı kılmak da sünnettir.

4. Nafile Namazlar:

Nâfile namazlar Peygamber Efendimizin uygulamalarına dayanılarak belirli zamanlarda veya bazı vesilelerle kılınan ya da kişinin kendi isteğiyle herhangi bir zamanda Allah'a yakınlaşmak ve sevap kazanmak amacıyla kıldığı namazlardır. Bu tür namazlar herhangi bir yükümlülük olmaksızın gönüllü olarak kılınır. Teheccüd, kuşluk (duhâ), istihâre, yağmur duası, husûf (ay tutulması), kûsûf (güneş tutulması), tahıyyetü'l-mescid, evvâbîn, tesbih, ihrama giriş ve hâcet namazlarıyla abdest ve gusülden sonra kılınan namaz, nâfile namazlardır.

1. Revâtib sünnetler: Beş vakit namazın farzlarından önce ya da sonra kılınan sünnet namazlardır. Peygamberimiz (s.a.v.) bu namazları düzenli olarak kılmaya önem vermiştir.

2. Regâib sünnetler: Beş vakit namazın sünnetlerinin dışındaki diğer nafile namazları kapsar. Bu namazlar gönüllülük esasına dayanır. İsteyen kılar isteyen kılmayabilir. Peygamberimiz (s.a.v.) bu tür nafile namazları bazen kılmış bazen de kılmamıştır. Nafile namazlardan bazıları şunlardır:

a. Teheccüd namazı: Gecenin herhangi bir vaktinde kalkılıp kılınan namazdır.

b. Duha (kuşluk) namazı: Güneşin doğup bir miktar yükselmesinden tepe noktasına gelmesine kadarki sürede iki, dört, sekiz veya on iki rekât olarak kılınan namazdır.

c. Evvabin namazı: Akşam namazının sünnetinden sonra kılınan namazdır.

d. Tahıyyatü'l-mescit: Cami ve mescitlere girildiğinde bu kutsal mekânları selamlamak amacıyla kılınan namazdır.

Beş vaktin sünneti olan namazlar dışındaki nafile namazların rekât sayısı, ikiden başlamaktadır.

Bu namazlar genellikle iki, dört, altı, sekiz rekât vb. kılınmaktadır.

Namazın Farzları (Şartları)

Namazın Hazırlık Şartları (dışındaki farzlar):

- » Hadesten taharet: Abdest veya gusül abdesti almak
- » Necasetten taharet: Namaz kılınacak yerin ve elbiselerin temiz olması
- » Setr-i avret: Namazda örtülmesi gereken yerleri örtmek
- » İstikbal-i kible: Namazda kibleye doğru yönelmek
- » Vakit: Kılacağımız namazın vaktinin girmiş olması
- » Niyet: Kılacağımız namaza niyet etmek. Örnek: Tek başımıza namaz kılarken "Niyet ettim Allah rızası için sabah namazının farzını kılmaya. Cemaat halinde kılarken "Niyet ettim Allah rızası için sabah namazının farzını kılmaya, uydum imama."

Namazın Kılınış Şartları (içindeki farzlar):

- » **İftitah tekbiri:** Başlama tekbiri. Namaza "Allahü ekber" diyerek başlamak
- » **Kıyam:** Namazda ayakta durmak
- » **Kıraat:** Namazda ayaktayken Kur'an'dan birkaç ayet veya bir sure okumak
- » **Rüku:** Kıyamdan sonra elleri dizlere koyup eğilmek
- » **Secde:** Rükudan sonra yere kapanmak (elleri, dizleri, alnı ve burnu yere koymak ve arka arkaya iki defa secde yapmak)
- » **Kade-i ahire:** Namazın sonunda "tahiyyat" duası okuyacak kadar oturmak.

Abdest - Gusül – Teyemmüm

➤ ABDEST

Abdest, vücudumuzun belirli organlarını usulüne uygun olarak yıkamak ve başımızı mesh etmek suretiyle yapılan temizlik niteliğinde bir ibadettir. Abdest almak, namaza hazırlık (namazın dışındaki) şartlarındanadır.

"Ey iman edenler! Namaz kılmaya kalktığınız zaman yüzlerinizi, dirseklerinize kadar ellerinizi yıkayın, başlarınızı mesh edip topuklara kadar ayaklarınızı yıkayın..." (Maide suresi, 6. ayet)

Abdestin Farzları:

- » Yüzü yıkamak
- » Kolları dirseklerle beraber yıkamak
- » Başımızın dörtte birini ıslak elle mesh etmek
- » Ayakları topuklarla birlikte yıkamak

Abdestin Alınışı:

- » Önce euzü-besmele çekilir (Euzübillahi mineşşeytanirracim. Bismillahirrahmanirrahim.)
- » Niyet edilir (Niyet ettim Allah rızası için abdest almaya)
- » Eller bileklere kadar üç kez yıkanır
- » Ağız ve burun üç kez yıkanır
- » Yüz, üç kez yıkanır
- » Önce sağ kol, sonra sol kol dirseklerle beraber üç kez yıkanır
- » Başımızın dörtte biri ıslak elle mesh edilir

- » Kulaklar temizlenir ve boyun mesh edilir
- » Önce sağ ayak, sonra sol ayak topuklarla birlikte üç kez yıkanır

Abdesti Bozan Durumlar:

- » Tuvalet ihtiyacını gidermek
- » Yellenmek
- » Kusmak
- » Uyumak veya bayılmak
- » Vücuttan kan, irin vb çıkması

► BOY ABDESTİ (gusül)

Boy Abdesti: Euzü besmele ve niyet ederek vücudumuzu hiç kuru yer kalmayacak şekilde yıkamak.

"Eğer cünüp oldunuz ise boy abdesti alın..." (Maide suresi, 6. ayet)

Boy Abdesti Niçin Alınır: Boy abdesti akıllı ve ergenlik çağına ulaşmış kişilere ait bazı özel durumlarda, maddi ve manevi kirlere temizlenmek amacıyla alınır. Bu durumlarda gusül abdesti almak Allah'ın bir emridir. Bunun dışında cuma ve bayram gibi özel günlerde de boy abdesti almak Peygamber Efendimizin bir sünneti olup çok sevaptır.

Boy Abdestinin Farzları:

- » Ağız temizlemek
- » Burnu temizlemek
- » Bütün vücudu kuru yer kalmayacak şekilde yıkamak

Boy Abdestinin Alınışı:

- » Euzü besmele çekilir
- » Niyet edilir. "Niyet ettim Allah rızası için gusül abdesti almaya"
- » Ağız bol su ile temizlenir
- » Burun bol su ile temizlenir
- » Bütün vücut kuru yer kalmayacak şekilde yıkanır

► TEYEMMÜM

Teyemmüm: Abdest veya gusül abdesti için su bulunmadığı ya da suyun kullanıma elverişli olmadığı durumlarda toprak ile alınan abdesttir. Bu, toprak cinsinden bir şey de olabilir.

"...Su bulamadığınız zaman temiz bir toprakla teyemmüm edin..." (Nisa suresi, 43. ayet)

Teyemmümün farzları:

- 1- Niyet etmek
- 2- Elleri toprağa sürüp yüzü meshetmek, tekrar elleri toprağa sürüp kolları meshetmek

Teyemmüm nasıl alınır:

- 1- Önce euzu besmele çekilir.
- 2- Ardından niyet edilir. "Niyet ettim Allah rızası için teyemmüm almaya"
- 3- Eller toprağa vurulur.

- 4- Eller toprağa vurulduktan sonra silkelenir ve yüze sürülür.

- 5- Eller tekrar toprağa vurulur.

- 6- Eller toprağa vurulduktan sonra silkelenir, önce sağ kol, sonra da sol kol mesh edilir.

Namazın Kılınışı

Namaz kılmak akıllı ve ergenlik çağına gelmiş bütün Müslümanlara farzdır. Eğer elimizde olmayan sebeplerle namazı vaktinde kılamazsak daha sonra ilk fırsatta bu namazın borcu yerine getirilir. Buna kaza namazı denir. Beş vakit namazın sadece farzları kaza edilir. Sünnetlerinin kazası gerekmez. Vitir namazı da kaza edilir. Namazların kılınışı genel olarak birbirine benzer. Aralarında küçük farklar bulunmaktadır.

Namazın Bölümleri ve Namazda Okunan Tesbihler

Rekat: Namazlarda ayakta durma, rüku ve secde kısımlarından oluşan her bir bölüm.

Tekbir: "Allahü ekber" demektir. Namaza başlamadan önce niyet edilir. Daha sonra başlama tekbiri alınır. Başlama (İftitah) tekbirinde eller baş hizasında kaldırılır. Avuç içi karşıya bakar, baş parmaklar kulağa değeri ve "Allahü ekber" denilerek tekbir alınır. Eller kulağa değince tekbirin bitmesi gerekir. Bunun yanında rükudan kalkışta söylenen tesbih hariç namazdaki diğer bütün hareketleri yaparken tekbir alınır. Sadece başlama tekbirinde eller baş hizasına kaldırılır. Diğer tekbirler söz ile yapılır.

Resim: 1 Tekbir.

Gözler secde yerine bakıyor. Ellerin içi kibleye dönük, başparmak kulak yumuşağına değiyor. İki ayak birbirine paralel, ayaklar arasında 4 parmak sığacak kadar mesafe var.

Resim: 2 Tekbir.

Gözler secde yerine bakıyor. Eller göğüs hizasında, parmak uçları omuz hizasını geçmiyor.

Kıyam ve Kıraat: Kıyam ayakta durmak, kıraat ise ayakta iken Kur'an'dan bir veya birkaç ayet, sure okumak demektir.

Resim: 3 Kıyam.

Gözler secde yerine bakıyor. Eller göbük altında bağlanmış vaziyette. Sağ elin küçük parmağıyla başparmak, sol elin bileğini halka gibi kavramış şekilde. İki ayak arası 4 parmak kadar açık ve birbirine paralel.

Resim: 4 Kıyam.

Gözler secde yerine bakıyor. Eller göğüs üstünde ve sağ el sol elin üzerinde.

Rükû: Namazda kıyamdan sonra eğilmek demektir. Rükuda en az üç defa (5 veya 7 de olur) "Sübhane rabbiyel azim" denilir. Rükûdan doğrulurken "Semi Allahü limen hamideh" denilir. Rükû ile secde arasında ayakta iken "Rabbena lekel hamd" denilir.

Resim: 5 Rükü.

Gözler iki ayak ucuna bakıyor. Baş ile arka aynı hizada, sırt düz vaziyette ve yere paralel durumda. Bacak ve kollar gergin. Parmaklar ağık, sıkıca dizkapaklarını kavramış vaziyette.

Resim: 6 Rükü.

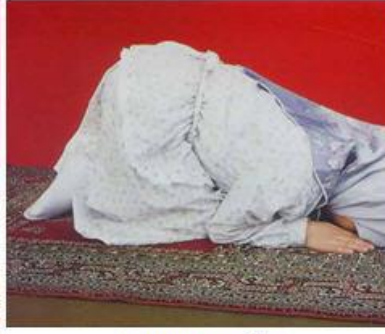
Gözler iki ayak ucuna bakıyor. Baş ile sırt aynı hizada olmayıp, baş daha yukarda. Parmaklar, araları kapalı olarak hafiften dizkapakları üzerinde.

Secde: Rükudan sonra namazda elleri, alını, burnu, dizleri yere koyarak yere kapanmak demektir. Secde her rekatta ikişer defa yapılır. Secdede "Sübhanerabbiley a'lâ" denilir.

Resim: 7 Secde.

Baş iki el arasında. Alın ve burun yere değiyor. Parmaklar kibleye doğru. Dirsekler yere değmiyor ve vücuda yapışık değil. Karın, oyluklardan ayrı. Ayak parmakları kibleye dönük, topuklar

Resim: 8 Secde.

Alın ve burun yere değiyor. Baş iki el arasında, parmaklar kibleye doğru. Dirsekler yere değiyor ve vücuda yapışık," oyluklar da karna bitişik vaziyette. Ayakların üstü yere gelmiş şekilde ve her iki ayak sağa yatık.

Oturuş (Kade): Namazda oturmak demektir. Bu oturuş ara oturuş ise tahiyat duası (ikinci ve yatsının ilk sünnetlerinin birinci oturuşunda sallı-barik ilave edilir), son oturuş ise tahiyat, sallı barik ve rabbena duaları okunur.

Resim: 9 Ka'de.

Gözler oyluklara bakıyor. Eller oyluklar üzerinde, parmaklar kendi halinde. Sol ayak yatık ve üzerinde oturulmuş. Sağ ayak dik ve başparmağı kibleye dönük.

Resim: 10 Ka'de.

Gözler oyluklara bakıyor. Eller oyluklar üzerinde, parmaklar kendi halinde. Her iki ayak sağa çıkarılmış, sol ayak üzerine değil, yere oturulmuş vaziyette.

Selam: Namaz bitince önce sağ tarafa, sonra sol tarafa "Es-selamü aleyküm ve rahmetullah" diyerek selam verilir.

Resim: 11 Sağa Selam.

Eller oyluklar üzerinde, parmaklar kendi halinde. Sağ ayak dik, başparmak kibleye dönük. Baş sağa çevrilmiş ve gözler omuza bakıyor.

Resim: 12 Sağa Selam.

Eller oyluklar üzerinde, parmaklar kendi halinde. Her iki ayak sağa çıkarılmış vaziyette. Baş sağa çevrilmiş ve gözler omuza bakıyor.

- Selam verildikten sonra "Allahümme entes selam ve minke's-selam. Tebarekte yâ zel-celali vel ikram" denilir.
- Daha sonra "Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli seyyidinâ Muhammed" denilir.
- Ayetel kürsî okunur ve arkasından otuz üç defa "Sübhanallah", otuz üç defa "Elhamdülillah", otuz

üç defa "Allahü ekber" denilerek tesbih çekilir.

- En sonunda dua edilerek namaz bitirilir.

=NAMAZ TABLOSU=

	Sabah	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
İlk sünnet	2	4	4	-	4
Farz	2	4	4	3	4
Son sünnet	-	2	-	2	2
Vitir	-	-	-	-	3
Toplam	4	10	8	5	13

Günlük Namazların Kılınışı: Sabah, Öğle, İkindi, Akşam, Yatsı, Vitir

Günlük namazların kılınışı, sünnetleri, farzları, vacibleri, rekat sayıları. Sabah namazının kılınışı, öğle namazının kılınışı, ikindi namazının kılınışı, akşam namazının kılınışı, yatsı ve vitir namazlarının kılınışları. Kıyam bölümünde okunacak sureler ve dualar, oturuşta okunacak dualar, rükuda ve secde de söylenecek tesbihler... www.huseyinarasli.com

► SABAH NAMAZI

- Sabah namazı iki rekat sünnet ve iki rekat farz olmak üzere toplam dört rekattır.

Sünnetin kılınışı:

1. REKAT

- » Euzü besmele çekilip niyet edilir. "Niyet ettim Allah rızası için bugünkü sabah namazının sünnetini kılmaya"
- » İftitah (başlama) tekbiri alınır.
- » Eller bağlanır, ayakta sübhaneke, euzü besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » İkinci rekata kalkılır.

2. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.

- » Secdeye gidilir.
- » Son oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat, salli-barik, rabbena duaları okunur.
- » Selam verilir.

Farzın kılınışı:

1. REKAT

- » Kamet getirilir.
- » Euzü besmele çekilip niyet edilir. "Niyet ettim Allah rızası için bugünkü sabah namazının farzını kılmaya"
- » İftitah (başlama) tekbiri alınır.
- » Eller bağlanır, ayakta sübhaneke, euzü besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » İkinci rekata kalkılır.

2. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Son oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat, salli-barik, rabbena duaları okunur.
- » Selam verilir.

www.huseyinarasli.com

- En sonunda tesbih çekilir ve dua edilir, namaz bitirilir.

➤ ÖĞLE NAMAZI

- Öğle namazı dört rekat ilk sünnet, dört rekat farz ve iki rekat son sünnet olmak üzere toplam on rekattır.

İlk sünnetin kılınışı:

1. REKAT

- » Euzü besmele çekilip niyet edilir. "Niyet ettim Allah rızası için bugünkü öğle namazının sünnetini kılmaya"
- » İftitah (başlama) tekbiri alınır.
- » Eller bağlanır, ayakta sübhaneke, euzü besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » İkinci rekata kalkılır.

2. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Birinci oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat duası okunur.
- » Üçüncü rekata kalkılır.

3. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Dördüncü rekata kalkılır.

4. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Son oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat, salli-barik, rabbena duaları okunur.
- » Selam verilir.

Farzın kılınışı:

1. REKAT

- » Kamet getirilir.
- » Euzü besmele çekilip niyet edilir. "Niyet ettim Allah rızası için bugünkü öğle namazının farzını kılmaya"
- » İftitah (başlama) tekbiri alınır.
- » Eller bağlanır, ayakta sübhaneke, euzü besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » İkinci rekata kalkılır. www.huseyinarasli.com

2. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Birinci oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat duası okunur.
- » Üçüncü rekata kalkılır.

3. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi okunur. (ek bir sure okunmaz)
- » Rükû yapılır.

- » Secdeye gidilir.
- » Dördüncü rekata kalkılır.

4. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi okunur. (ek bir sure okunmaz)
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Son oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat, salli-barik, rabbena duaları okunur.
- » Selam verilir.

Son sünnetin kılınışı:

1. REKAT

- » Euzü besmele çekilip niyet edilir. "Niyet ettim Allah rızası için bugünkü öğle namazının son sünnetini kılmaya"
- » İftitah (başlama) tekbiri alınır.
- » Eller bağlanır, ayakta sübhaneke, euzü besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » İkinci rekata kalkılır.

2. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Son oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat, salli-barik, rabbena duaları okunur.
- » Selam verilir.

- En sonunda tesbih çekilir ve dua edilir, namaz bitirilir.

➤ İKİNDİ NAMAZI

- İkinci namazı dört rekat sünnet, dört rekat farz olmak üzere toplam sekiz rekattır.

Sünnetin kılınışı:

1. REKAT

- » Euzü besmele çekilip niyet edilir. "Niyet ettim Allah rızası için bugünkü ikindi namazının sünnetini kılmaya"
- » İftitah (başlama) tekbiri alınır.
- » Eller bağlanır, ayakta sübhaneke, euzü besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.

- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » İkinci rekata kalkılır.

2. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Birinci oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat duası ve salli-barik duaları okunur.
- » Üçüncü rekata kalkılır.

3. REKAT

- » Sübhaneke okunur.
- » Euzü besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Dördüncü rekata kalkılır.

4. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
  - » Rükû yapılır.
  - » Secdeye gidilir.
  - » Son oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat, salli-barik, rabbena duaları okunur.
  - » Selam verilir.
- www.huseyinarasli.com

Farzın kılınışı:

1. REKAT

- » Kamet getirilir.
- » Euzü besmele çekilip niyet edilir. "Niyet ettim Allah rızası için bugünkü ikindi namazının farzını kılmaya"
- » İftitah (başlama) tekbiri alınır.
- » Eller bağlanır, ayakta sübhaneke, euzü besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » İkinci rekata kalkılır.

2. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.

- » Secdeye gidilir.
- » Birinci oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat duası okunur.
- » Üçüncü rekata kalkılır.

3. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi okunur. (ek bir sure okunmaz)
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Dördüncü rekata kalkılır.

4. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi okunur. (ek bir sure okunmaz)
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Son oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat, salli-barik, rabbena duaları okunur.
- » Selam verilir.

- En sonunda tesbih çekilir ve dua edilir, namaz bitirilir.

➤ AKŞAM NAMAZI

- Akşam namazı üç rekat farz, iki rekat sünnet olmak üzere toplam beş rekattır.

Farzın kılınışı:

1. REKAT

- » Kamet getirilir.
- » Eüzü besmele çekilip niyet edilir. "Niyet ettim Allah rızası için bugünkü akşam namazının farzını kılmaya"
- » İftitah (başlama) tekbiri alınır.
- » Eller bağlanır, ayakta sübhaneke, eüzü besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » İkinci rekata kalkılır.

2. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Birinci oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat duası okunur.
- » Üçüncü rekata kalkılır.

3. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi okunur. (ek bir sure okunmaz)
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Son oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat, salli-barik, rabbena duaları okunur.
- » Selam verilir. www.huseyinarasli.com

Sünnetin kılınışı:

1. REKAT

- » Euzü besmele çekilip niyet edilir. "Niyet ettim Allah rızası için bugünkü akşam namazının sünnetini kılmaya"
- » İftitah (başlama) tekbiri alınır.
- » Eller bağlanır, ayakta sübhaneke, euzü besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » İkinci rekata kalkılır.

2. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Son oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat, salli-barik, rabbena duaları okunur.
- » Selam verilir.

- En sonunda tesbih çekilir ve dua edilir, namaz bitirilir.

➤ YATSI NAMAZI

- Yatsı namazı dört rekat ilk sünnet, dört rekat farz ve iki rekat son sünnet olmak üzere toplam on rekattır. www.huseyinarasli.com

İlk sünnetin kılınışı:

1. REKAT

- » Euzü besmele çekilip niyet edilir. "Niyet ettim Allah rızası için bugünkü yatsı namazının sünnetini kılmaya"
- » İftitah (başlama) tekbiri alınır.
- » Eller bağlanır, ayakta sübhaneke, euzü besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.

» İkinci rekata kalkılır.

2. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Birinci oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat duası ve salli-barik duaları okunur.
- » Üçüncü rekata kalkılır.

3. REKAT

- » Sübhaneke duası okunur.
- » Euzü besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Dördüncü rekata kalkılır.

4. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Son oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat, salli-barik, rabbena duaları okunur.
- » Selam verilir.

Farzın kılınışı:

1. REKAT

- » Kamet getirilir.
- » Euzü besmele çekilip niyet edilir. "Niyet ettim Allah rızası için bugünkü yatsı namazının farzını kılmaya"
- » İftitah (başlama) tekbiri alınır.
- » Eller bağlanır, ayakta sübhaneke, euzü besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » İkinci rekata kalkılır.

2. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Birinci oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat duası okunur.
- » Üçüncü rekata kalkılır.

3. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi okunur. (ek bir sure okunmaz)
  - » Rükû yapılır.
  - » Secdeye gidilir.
  - » Dördüncü rekata kalkılır.
- www.huseyinarasli.com

4. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi okunur. (ek bir sure okunmaz)
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Son oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat, salli-barik, rabbena duaları okunur.
- » Selam verilir.

Son sünnetin kılınışı:

1. REKAT

- » Euzü besmele çekilip niyet edilir. "Niyet ettim Allah rızası için bugünkü yatsı namazının son sünnetini kılmaya"
- » İftitah (başlama) tekbiri alınır.
- » Eller bağlanır, ayakta sübhaneke, euzü besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » İkinci rekata kalkılır.

2. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Son oturuş yapılır. Oturuşta tahiyyat, salli-barik, rabbena duaları okunur.
- » Selam verilir.
- » Sonra vitir namazına geçilir.

➤ VİTİR NAMAZI

- Vitir namazı, yatsı namazının hemen arkasından kılınan ve kılınması vacib olan bir namazdır. Vitir namazı üç rekattır. www.huseyinarasli.com

Vitir namazının kılınışı:

1. REKAT

- » Euzü besmele çekilip niyet edilir. "Niyet ettim Allah rızası için bugünkü vitir namazını kılmaya"
- » İftitah (başlama) tekbiri alınır.
- » Eller bağlanır, ayakta sübhaneke, euzü besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » İkinci rekata kalkılır.

2. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Birinci oturuş yapılır. Oturuşta tahiyat duası okunur.
- » Üçüncü rekata kalkılır.

3. REKAT

- » Besmele ile birlikte fatiha suresi ve bir sure okunur.
- » Başlama tekbirine benzer şekilde ara tekbir alınır.
- » Eller bağlanır ve kunut duaları okunur.
- » Rükû yapılır.
- » Secdeye gidilir.
- » Son oturuş yapılır. Oturuşta tahiyat, salli-barik, rabbena duaları okunur.
- » Selam verilir.

- En sonunda tesbih çekilir ve dua edilir, namaz bitirilir.

Ezan ve Kamet

Ezan: Namaz vakitlerinin girdiğini Müslümanlara duyurmak için yapılan çağrıya ezan denir. Ezanı günde beş vakit ezan okuyan cami görevlisine de müezzin denir.

Medine'ye hicretten sonra Müslümanlar ibadetlerini daha kolay ve rahat yapmaya başladılar. Müslüman olanların sayısı da gittikçe çoğaldı. Namaz vakitlerinde Müslümanları mescide çağırmakta sıkıntı yaşanıyordu. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz sahabelerini toplayarak bu konuyu istişare etti. Bazı sahabeler çan çalınmasını, bazıları boru öttürülmesini, bazıları da ateş yakılmasını teklif ettiler. Ancak Peygamberimiz "Hıristiyan, Yahudi ve Mecusi adetidir" diyerek bu tekliflere karşı geldi. Bayrak dikme teklifi de gece görünmeyeceği için kabul edilmedi. O gece sahabeden Abdullah bin Zeyd'e rüyasında melek tarafından ezan öğretildi. Aynı rüyayı veya benzerini Hz. Ömer ve diğer bazı sahabeler de gördüler. Durum Peygamberimize anlatıldı. Peygamberimiz Abdullah bin Zeyd'e "Gördüğünü Bilal'e öğret. Ezanı o okusun. Onun sesi seninkinden gürdür." buyurdu. Namaz vakti gelince Hz. Bilal Medine'nin en yüksek noktasına çıkarak gür sesiyle ilk ezanı okudu.

Ezanın Okunuşu	Ezanın Türkçe Anlamı
Allahü ekber Allahü Ekber Allahü ekber Allahü Ekber	
Eşhedü en lâ ilâhe illallah Eşhedü en lâ ilâhe illallah	Allah en büyüktür.
Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah	Ben şahitlik ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur. Ben şahitlik ederim ki Hz. Muhammed (s.a.v.) Allah'ın elçisidir.
Hayye ales salâh Hayye ales salâh	Haydi namaza!
Hayye alel felâh Hayye alel felâh	Haydi kurtuluşa!
Essalâtü hayrün minen nevm Essalâtü hayrün minen nevm (Bu kısım sadece sabah ezanında söylenir)	Namaz uykudan hayırlıdır. (Bu kısım sadece sabah ezanında söylenir) Allah en büyüktür.
Allahü Ekber Allahü Ekber	Allah'tan başka ilah yoktur.
Lâ ilâhe illallah.	

Kamet: Tek başımıza veya cemaatle namaz kılarken farz namazlardan önce okunan kamet, bir kaç fark dışında ezan gibidir. Kamet ezana göre daha hızlı okunur. Ayrıca ezandaki "hayye alel felah" cümlesinden sonra iki kez "kad kâmetis salâh (namaz başladı)" ifadesi eklenir. Bu farklar dışında kametin metni aynı ezan gibidir. Cemaatle kılınan namazlarda kameti müezzin okur.

Kametın Okunuşu	Kametın Türkçe Anlamı
Allahü ekber Allahü Ekber Allahü ekber Allahü Ekber	Allah en büyüktür.
Eşhedü en lâ ilâhe illallah Eşhedü en lâ ilâhe illallah	Ben şahitlik ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur.
Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah	Ben şahitlik ederim ki Hz. Muhammed (s.a.v.) Allah'ın elçisidir.
Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah	Haydi namaza! Haydi kurtuluşa!

Hayye ales salâh Hayye ales salâh	Namaz başladı
Hayye alel felâh Hayye alel felâh	Allah en büyüktür. Allah'tan başka ilah yoktur.
Kad kâmetis salâh Kad kâmetis salâh	
Allahü Ekber Allahü Ekber	
Lâ ilâhe illallah.	

Cemaatle Namaz

İmam: Cemaate namaz kıldırın kişi.

Cemaat: İmama uyup topluca namaz kılan kişiler.

Mihrap: İmanın namaz kıldırırken camide durduğu yer.

Cemaat topluluk demektir. Dinimizde bazı namazlar mutlaka cemaatle (toplucu) kılınır. Cuma namazı, bayram namazı ve cenaze namazı cemaatle kılınması gereken namazlardır. Günlük kılınması gereken beş vakit namaz ve Ramazan ayında kılınan teravih namazı tek başına da kılınabilir, cemaatle de kılınabilir. Ancak Peygamber Efendimiz cemaatle kılmayı teşvik etmiştir. Çünkü cemaatle kılınan namaz, tek başına kılınan namazdan 27 kat daha fazla sevaptır. Beş vakit namazın sadece farzları cemaatle kılınır. Sünnetleri tek başına kılınır. Cemaatle namaz kılmak isteyen bir kişi, kılacağı namazın niyetinin son kısmına "uydum imama" ifadesini ekler. "Niyet ettim Allah rızası için sabah namazının farzını kılmaya, uydum imama."

www.huseyinarasli.com

Cemaatle kılınan namazın baş tarafına yetişemeyen kimse, yetiştiği yerden imama uyar. İmam selam verip namazı bitirince kişi sadece sağa selam verip ayağa kalkar. Kılmadığı (yetişemediği) bölümleri tek başına tamamlar. İmama uyan kişi tekbir alındıktan sonra sadece sübhaneke duasını okur. Fatiha ve ek sureyi okumaz. Diğer rekatlarda da hiçbir sure okumaz. Ancak oturuşlarda et-tahiyyatü ve diğer duaları okur. Rûku ve secdelerde tesbihleri söyler.

• "Cemâatle kılınan namaz münferiden kılınan namazdan yirmi yedi derece faziletlidir." Hadis-i şerif

• "Her kim beş vakit namazı cemaatle ederse ona beş şey ihsan olunur:

» Birincisi, dünyada ona fakirlik gelmez.

» İkincisi, Cenâb-ı Hak ondan kabir azabını kaldırır.

» Üçüncüsü, amel defterini sağından alır.

» Dördüncüsü, sırât üzerinden çakan şimşek gibi geçer.

» Beşincisi, Allâhü Teâlâ onu hesapsız ve azabsız cennete koyar." Hadis-i şerif

• "Kişinin cemaatle namaz kılması, evinde münferid (cemâatsiz) kırk yıl namaz kılmasından hayırlıdır." Hadis-i şerif

Cuma - Bayram - Cenaze - Teravîh Namazları

=CUMA NAMAZI=

"Ey iman edenler! Cuma günü namaza çağrıldığınız zaman hemen Allah'ı anmaya koşun ve alışverişi bırakın. Eğer bilerseniz bu sizin için daha hayırlıdır." (Cuma suresi, 9. ayet)

Cuma namazı farz bir namazdır. Haftada bir kez, cuma günü öğle vaktinde cemaatle kılınır. Cuma namazı kılındığı zaman ayrıca öğle namazını kılmaya gerek yoktur.

Cuma Namazı Kimlere Farzdır:

» Müslüman

» Akıllı

» Ergenlik çağına girmiş

» Hür olan (esir olmayan)

» Yolcu olmayan

» Hasta olmayan kişilere farzdır.

Cuma namazında hutbeyi dinlemek farzdır.

Hutbe: Cuma namazında imamın minbere çıkıp Müslümanlara dini ve sosyal konularda bilgi ve öğüt verici konuşma yapması.

Cuma Namazının Bölümleri:

4 rekat → cumanın ilk sünneti

2 rekat → cumanın farzı

4 rekat → cumanın son sünneti

4 rekat → zühr-i ahir

2 rekat → vaktin son sünneti

Cuma Namazının Kılınışı:

- » Cuma namazı başlamadan önce müezzin minareden salâ okur.
- » Camiye girildikten sonra ilk olarak tek başına cumanın ilk sünneti kılınır.
- » Ardından müezzin cami içinde ezan okur, buna iç ezan denir.
- » Sonra imam minbere çıkar, hutbe okur.
- » Hutbeden sonra imama uyulur, cemaat halinde iki rekat cumanın farzı kılınır.
- » Sonra dört rekat cumanın son sünneti, 4 rekat zühr-i ahir namazı, iki rekat vaktin son sünneti kılınır.
- » Tesbih çekilir, dua edilir ve cuma namazı bitirilir.

=BAYRAM, CENAZE, TERAVİH NAMAZLARI=

► Bayram Namazı

- » Bayram namazı, Ramazan ve Kurban Bayramlarında olmak üzere yılda iki defa kılınır.
- » Bayram namazını kılmak vaciptir.
- » Bayram namazı, bayramın birinci günü güneş doğduktan kırk beş dakika sonra kılınır.
- » Bayram namazı cemaatle kılınır.

Bayram Namazının Kılınışı:

- » Önce niyet edilir. "Niyet ettim Allah rızası için bayram namazını kılmaya, uydum imama."
- » "Allahü ekber" denilerek başlama tekbiri alınır.
- » Cemaat içinden sübhaneke duasını okur.
- » Sonra imamla birlikte eller kaldırılarak üç kez tekbir alınır. İlk iki tekbirde eller yana bırakılır.
- » Üçüncü tekbirde eller bağlanır.
- » İmam fatiha suresini ve zamm-ı sureyi okur.
- » Rükuya gidilir.
- » Secde yapılır.
- » İkinci rekata kalkılır.

- » İmam fatiha ve zamm-ı sureyi okur.
- » Ardından eller kaldırılarak üç defa tekbir alınır. Her defasında eller yana bırakılır.
- » Dördüncü tekbirde eller kaldırılmadan rükuya gidilir.
- » Secde yapılır.
- » Son oturuş yapılır ve selam verilir.
- » Namazdan sonra imam minbere çıkar ve hutbe okur.
- » En son dua edilir ve topluca bayramlaşma yapılır.

► **Cenaze Namazı**

- » Vefat eden Müslümanın ardından kılınan namazdır.
- » Cenaze namazı farz-ı kifayedir. Yani bir grup Müslüman kılınca diğerlerinden yükümlülük kalkmış olur.
- » Cenaze namazı cemaatle kılınır.
- » Eğer vefat eden kişinin cenaze namazını hiç kimse kılmazsa o beldedeki bütün Müslümanlar bundan sorumlu olur.

Cenaze Namazının Kılınışı:

- » Önce niyet edilir, imama uyulur. Niyet, vefat eden kişinin erkek, kadın veya çocuk oluşuna göre değişir.
- » Başlama tekbiri alınır ve eller bağlanır.
- » Herkes içinden "sübhanek" duasını "ve celle senâüke" kısmıyla birlikte okur.
- » İmam ellerini kaldırmadan yüksek sesle tekbir alır.
- » Herkes içinden "salli-barik" dualarını okur.
- » İmam ellerini kaldırmadan yüksek sesle tekbir alır.
- » Herkes içinden cenaze duasını okur. Bilmeyenler "fatiha" suresini okur.
- » İmam dördüncü defa tekbir aldıktan sonra selam verilir, namaz bitirilir.
- » Dua edilir, vefat eden kişi için helallik alınır ve cenaze defnedilir.

► **Teravih Namazı**

- » Teravih namazı Ramazan ayında, yatsı namazı ile vitir namazı arasında kılınır.
- » Teravih namazını kılmak sünnettir.

» Teravîh namazı tek başına veya cemaatle kılınır. Cemaatle kılmak daha sevaptır.

Teravîh Namazının Kılınışı:

- » Yatsı namazı kılındıktan sonra, vitir namazından önce müezzînin çağrısıyla ayağa kalkılır.
- » Teravîh namazına niyet edilir. "Niyet ettim Allah rızası için teravîh namazını kılmaya."
- » İki veya dört rekatta bir selam verilerek toplam yirmi rekât kılınır.
- » İkişer rekât kılınırsa sabah namazının sünneti gibi, dörder rekât kılınırsa yatsı namazının sünneti gibi kılınır.
- » Her selamdan sonra topluca Peygamberimize salâvat okunur.
- » Teravîh bitince vitir namazına geçilir.

Hz. Zekerîya (a.s.)

Hz. Zekerîyya, İsrailoğullarına gönderilen peygamberlerdendir. İsmi Zekerîyya bin Âzan bin Müslim bin Sadun olup soyu Süleyman aleyhisselama ulaşır. Yahya aleyhisselamın babasıdır. Musa aleyhisselamın getirdiği dînin emir ve yasaklarını insanlara tebliğ etti. Marangozluk yapar, elinin emeğiyle geçinirdi. Kavmi tarafından şehit edildi.

O zamanlarda İsrailoğulları arasında peygamber yoktu. Bunlar bir peygamber göndermesi için gece gündüz Allahü teâlâyâ dua ettiler. Allahü teâlâ, Beyt-i Makdis'te Tevrat yazmayı ve kurban kesmeyi idâre eden Zekerîyya aleyhisselamı peygamber olarak vazîfelendirdi. Zekerîyya aleyhisselam insanlara nasîhat ederek doğru yola çağırdı. İsrailoğullarından onun bildirdiklerine inananlar olduğu gibi, inanmayıp karşı çıkanlar daha çok oldu.

Zekerîyya aleyhisselam, İmrân bin Mâsân isminde bir dostunun kızı olan Elîsa ile evlendi. Elîsa ile hazret-i Meryem kardeş olup babaları İmrân idi. İmrân önce Elîsa'nın annesi ile sonra bunun başka erkekten olan kızı Hunne ile evlenmişti. Hazret-i Meryem'in annesi olan Hunne; "Cenâb-ı Hak bana bir oğul ihsân ederse Beyt-ül-Makdis'e hizmetçi yapacağım." diye adakta bulundu. Kızı oldu. Adını Meryem koydu. Hazret-i Meryem doğmadan önce babası İmrân vefat etti. Hunne kızı Meryem'i teslim etmek üzere Beyt-ül-Makdis'e götürdü. Orada bulunan âlimlere niyetini anlatıp nezrinin kabûlünü ricâ etti. Meryem, Beyt-i Makdis'e kabul edildi. Fakat Meryem'in kimin himâyesinde kalacağı husûsunda Beyt-i Makdis hizmetçileri olan âlimler arasında anlaşmazlık oldu. Zekerîyya aleyhisselam; "Çocuğu himâyeme ben alacağım. Akrabalık yönünden çocuğa en yakın benim." dedi. Diğer âlimler de çocuğu himâyelerine almak istediler. Çekilen kur'a netîcesinde hazret-i Meryem'in Zekerîyya aleyhisselamın himâyesinde kalması kararlaştırıldı.

Zekerîyya aleyhisselam hazret-i Meryem'i evine götürdü. Onu hanımı Elîsa büyüttü. Sonra da hazret-i Meryem için Beyt-i Makdis'te yüksek bir oda yaptırdı. Hazret-i Meryem bu odada hem Allahü teâlâyâ ibâdet etti, hem de Zekerîyya aleyhisselamdan Tevrat okudu. Zekerîyya aleyhisselam ona hergün yiyecek getirir, ibâdetten bir şey öğretirdi. Bir kış günü odasına girdiğinde önünde dünyâ yiyeceklerine benzemeyen türlü türlü nîmetler gördü. Nereden geldiğini sorduğunda; "Allahü teâlâ tarafından geliyor." diye cevap verdi. Bu yiyecekler Allahü teâlânın kudretinden hazret-i Meryem'e verdiği bir kerâmetti.

Zekeriyya aleyhisselam 99 veya 120 yaşına geldiği halde neslini devâm ettirecek bir evlâdı yoktu. Hanımı da zâten çocuk doğurmuyordu ve 98 yaşındaydı. Gerek Zekeriyya aleyhisselamın, gerekse hanımının çocuk sâhibi olma yaşları geçmişti. Fakat içine bir evlâd sevgisi düşüp kendisine sâlih bir evlâd ihsân etmesi için Allahü teâlâyâ dua etti. Allahü teâlâ ona Yahya isminde bir oğlan çocuğu ihsân edeceğini Cebrâil aleyhisselam vâsıtasıyla bildirdi. Bir gün Zekeriyya aleyhisselam odasında namaz kılarak beyaz elbiseler içersinde Cebrâil aleyhisselam gelerek Allahü teâlânın kendisine Yahya isminde bir oğul ihsân edeceğini müjdeledi. Ayrıca onun hazret-i İsâyı tasdik edeceğini, zamânın büyüklerinden ve bütün kötülüklerden uzak, nübüvvetle (peygamberlikle) muttasıf, sâlihler zümresinden bir zât olacağını haber verdi. Zekeriyya aleyhisselam bu müjdeye sevinip arzusunun çabukluğunu arz ederek: “Yâ Rabbî! Bana vâd ettiğin çocuğun meydana geleceğine delil ve âlâmet olmak üzere, bu gönlüme yerleşmesi ve kalbimin bana vâdettiğin şeyde mutmain olması için bir nişan ver. O âlâmetle bu nîmeti şükürle karşılayayım.” diye münâcaatta bulundu. Allahü teâlâ Zekeriyya aleyhisselamın duasını kabul ederek; “Senin için âlâmet, birbiri ardınca üç gece (ve gündüz) insanlarla konuşmamandır.” Bir hastalık ve sebep olmaksızın, sen sıhhatli olduğun halde üç gece (ve gündüz) dilini konuşmadan alıkoymandır” buyurdu. Yahya aleyhisselam ana rahmine düşünce Zekeriyya aleyhisselam konuşamaz oldu. Meramını ancak işâretle anlatabiliyordu. O, bu üç gün içinde devamlı ibâdet ve zikirle meşgul oldu. Cenâb-ı Hakka karşı hamd ve şükür vazîfesini yerine getirdi.

Müddet tamam olunca Zekeriyya aleyhisselamın oğlu Yahya aleyhisselam dünyâyâ geldi. Yahya aleyhisselamın doğumu ile Zekeriyya aleyhisselam ve âilesi çok sevindiler. Yahya aleyhisselamdan altı ay sonra İsa aleyhisselam dünyâyâ geldi. İsrailoğulları İsa aleyhisselam beşikteyken Allahü teâlânın kudretiyle konuşmasına rağmen, onun babasız dünyâyâ gelmesiyle ilgili olarak Zekeriyya aleyhisselama iftirâ ettiler. Zekeriyya aleyhisselamı şehit etmek üzere aramaya başladılar. Yahudilerin iftirâlarını ve kendisini öldürmek istediklerini haber alan Zekeriyya aleyhisselam “Takat getirilemeyen şeyden uzaklaşmak, peygamberlerin sünnetidir.” kâidesince Yahudilerin buldukları yerden uzaklaştı. Yahudiler onu yakalamak için peşine düştüler. Zekeriyya aleyhisselam Beyt-ül-Makdîs yakınlarında ağaçlı bir bahçeye girdi. Bir ağacın yanından geçerken ağaç: “Ey Allah’ın peygamberi! Bana gel” diye seslendi. Ağaç yarıldı ve Zekeriyya aleyhisselam içine girdi. Sonra kapandı ve onu gizledi. İsrailoğulları Zekeriyya aleyhisselamın izini tâkip edip nereye gittiğini anlayamadılar. O sırada mel’ûn İblis (şeytan) gelerek onlara; “Bu ağacı bıçkı ile kesin, burada ise meydana çıkar. Yoksa ne kayb edersiniz.” dedi. Kâfirler o ağacı biçerek Zekeriyya aleyhisselamı şehit ettiler. Zekeriyya aleyhisselamın türbesi Halep’tedir.

Fil Suresi ve Anlamı

Kur'an-ı Kerim'in 105. suresi olup Mekke devrinde indirilmiştir. Fil suresi beş ayettir. Adımı, 1. ayetinde geçen "fil" sözcüğünden alır. Konusu, Hz. Peygamber'in doğumundan biraz önce gerçekleşen ve tarihte Fil Vak'ası adıyla anılan Kabe'ye saldırı olayıdır. Fîl sûresinde Allah'ın fil ashabına, yani Ebrehe ve askerlerine ne yaptığı, onları nasıl helâk ettiği vurgulu bir ifadeyle belirtildikten ve böylece bu olaydan ibret almak gerektiğine dikkat çekildikten sonra tuzaklarının nasıl boşa çıkarıldığı ve onların, Allah'ın gönderdiği sürü sürü kuşların attığı taşlarla nasıl ezilmiş saman çöpleri veya böceklerin yediği yapraklar gibi ansızın yere serilip perişan edildikleri bildirilmektedir. Sûrenin üslûbundan Araplar'ın bu olay hakkında bilgileri olduğu anlaşılmaktadır. Muhtemelen olayı görenlerin bir kısmı da hâlâ hayattaydı. Nitekim Hz. Peygamber'i yalanlamaktan

büyük zevk duyan müşrikler bu sûre inince böyle bir tepki göstermemişlerdir.

Bismillahirrahmanirrahim

Elem tera keyfe feale Rabbüke bi ashâbil fil.

Elem yec'al keydehüm fi taddil.

Ve ersele aleyhim tayran ebâbil.

Termîhim bihicaretin min siccil.

Fe cealehüm keasfin me'kûl.

"Rabbinin fil sahiplerine ne yaptığını görmedin mi? Onların tuzaklarını boşa çıkarmadı mı? Üzerlerine balçıktan pişirilmiş taşlar atan sürü sürü kuşlar gönderdi. Nihayet onları yenilmiş ekin yaprakları haline getirdi."

3. ÜNİTE : ZARARLI ALIŞKANLIKLAR

Bazı Zararlı Alışkanlıklar

Dinimizde insana zarar veren alkol, kumar, sigara, uyuşturucu gibi zararlı alışkanlıklar yasaklanmıştır. Bu kötü alışkanlıkların maddi, manevi, ruhsal, bedensel vb. birçok yönden insana zararları bulunmaktadır. Bu tür kötü alışkanlıklardan uzak durmalı, bu konuda bilinçli olmalıyız.

► ALKOL

Alkolün beden sağlığına zararları:

- Beyin ve sinir sistemini etkileyerek bilinç kaybına, görme ve konuşma güçlüğüne neden olur
- Karaciğer, mide ve kalp sağlığını olumsuz etkiler

Alkolün akıl ve ruh sağlığına zararları:

- İnsanın iradesini zayıflatır, karar verme yeteneğini olumsuz etkiler
- İnsanı bilinçli, sağlıklı ve mantıklı düşünmekten alıkoyar

Alkolün topluma, çevreye ve ekonomiye zararları:

- Alkollü bir sürücü vücut hareketlerini kontrol edemediği için trafik kazalarına sebep olur
- Bu kazalar ölüm veya sakat kalmalarla sonuçlanabilir
- Ülke ekonomisini zarara uğratar
- Şiddete, kavgaya, kırgınlıklara, aile içi geçimsizliklere sebep olur

Anayasanın 58. maddesi: Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır

Alkole başlamadaki etkenler:

- » Alkolün sorunları unutturduğunu sanmak
- » Çevremizde alkol kullanan kişileri kötü örnek olması

» Kötü arkadaş çevresi

Alkol kullanmak, dinimizce HARAM'dır.

Araştırma: Yakın tarihlerde ABD'li bilim insanları, alkol bağımlılığının, beyinde hasar oluşturarak gen mekanizmasını karıştırdığını belirlediler. Kronik alkol bağımlılığının, virüsün bilgisayarda bıraktığı tahribat gibi beyinde tahribata yol açtığını ortaya çıkaran bilim insanları, alkol kullanan insanların beyinlerindeki kritik bölgelerde moleküler seviyede program değişikliği meydana geldiğini belirttiler. Beynin üst tarafını oluşturan kabuk bölgesinde yapılan araştırma, alkolün, beynin sağlıklı düşünme ve karar verme konusunda en kritik bölgesini oluşturan bu kısımda büyük hasar meydana getirdiğini ortaya çıkardı.

"Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz. Şeytan içki ve kumar yoluyla ancak aranızda düşmanlık ve kin sokmak; sizi, Allah'ı anmaktan ve namaz kılmaktan alıkoymak ister. Artık bunlardan vazgeçtiniz değil mi?" Maide suresi, 90, 91. ayetler

"Çoğu sarhoş eden şeyin azı da haramdır." Hz. Muhammed (s.a.v.)

"İçki bütün kötülüklerin anasıdır." Hz. Muhammed (s.a.v.)

► SİGARA

Zararlı alışkanlıklardan birisi de sigara içmektir. Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) istatistiklerine göre dünyada ölüme yol açan sebepler arasında sigara ilk sırada yer almaktadır. Sigarada vücuda zarar veren birçok kimyasal madde bulunur. Bunların içinde en tehlikelisi karbonmonoksittir. Bu madde, arabaların egzoz gazının aynısıdır. Ayrıca sigarada bulunan nikotin isimli madde bağımlılık yapar.

Sigaranın beden sağlığına zararları:

- Sigarada vücuda zarar veren bir çok kimyasal madde bulunur. Bunlardan en tehlikelisi karbonmonoksittir. Bu madde, arabaların egzoz gazının aynısıdır.
- Sigaradaki nikotin bir çok uyuşturucu gibi bağımlılık yapar.
- Sigarada bulunan katran akciğer kanserine ve kronik bronşite yol açar.
- Sigara damar sertliğine, ağız ve boğaz kanserine, kalp hastalıklarına sebep olur.

Sigaranın ekonomiye ve topluma zararları:

- Sigara içen kişi, çevresinde bulunanları da pasif içici durumuna düşürür ve onların sağlığına zarar verir.
- Sigaranın külü, dumanı, izmariti çevre kirliliği oluşturur.
- Sigara içmek ülke ekonomisine, aile bütçesine ciddi zararlar verir.

"Kendi elinizle kendinizi tehlikeye atmayın..." Bakara suresi, 195. ayet

► UYUŞTURUCU

İnsanın davranışlarında, düşüncelerinde, duygularında anormal değişiklikler meydana getiren tabii ve sentetik maddelere uyuşturucu madde denir. Uyuşturucu maddelerin başlıcaları afyon, esrar, eroin ve kokain, morfindir.

Uyuşturucunun beden sağlığına zararları:

- Sinir sistemini yıpratır. Gerginlik, sinirlilik, uykusuzluk gibi durumlara yol açar.
- Mide ve bağırsak hastalıklarına, kansızlığa, deride sivilcelerin ve yaraların ortaya çıkmasına sebep olur.

Uyuşturucunun ruh sağlığına zararları:

- İnsanın sağlıklı düşünmesini, aklını ve iradesini kullanmasını engeller.
- Bilinçsiz davranışlar göstererek önce kendisine, sonra da yakınlarına, arkadaşlarına ve topluma maddi-manevi zararlar vermesine neden olur.

"Kendi elinizle kendinizi tehlikeye atmayın." (Bakara suresi, 195. ayet)

"Hastalık gelmeden önce sağlığın, ihtiyarlık gelmeden önce gençliğin ve ölüm gelmeden önce hayatın değerini bilin..." Hz. Muhammed (s.a.v.)

► KUMAR OYNAMAK

Kumar, ortaya belirli bir para veya mal konularak oynanan, tarafların birini kazandırırken diğerini kaybettiren talih oyunlarına denir. Kumar oynamak dinimizce kesinlikle haramdır. Kumarda alın teri dökülmeden, emek harcanmadan elde edilen bir haksız kazanç ya da kayıp söz konusudur. Oysa dinimiz tembelliği, hileyi, haksız kazancı yasaklamış, çalışarak ve emek harçayarak kazanç elde etmeyi öğütlemiştir.

Kumar oynayan kişiler hiçbir zaman bu durumdan kazançlı çıkmazlar. Çünkü kazanmanın bir de kaybetme tarafı vardır. Bugün kazanan yarın kaybedebilir. Kişi kaybettikçe daha da hırslanır. Kazanmak için tekrar oynar. Bu böylece devam eder ve sonunda kişi maddi-manevi yönden birçok yıkımlara uğrar. Kumar oynayan kişi sadece para kaybetmez, zamanını da boşa geçirmiş olur. Oysa insan Allah'ın kendisine verdiği zaman nimetini en iyi şekilde ve Allah'ın Kur'an'da gösterdiği ilkeler çerçevesinde değerlendirmelidir.

Peygamberimiz zamanında bir kişi arkadaşlarına "Gelin kumar oynayalım" diye davette bulundu. Bu sözü duyan Peygamberimiz, o kişiye, söylediği bu kötü sözden dolayı affedilmek için sadaka vermesini tavsiye etti. www.huseyinarasli.com

Kumarın zararları:

- Kumar, borçlanmaya neden olur ve aileleri ekonomik olarak sıkıntıya düşürür.
- Kumar, çalışarak kazanmak yerine tembelliği ve hileyi teşvik eder.
- Kumar, kin ve düşmanlık tohumlarının atılmasına neden olur.
- Kumar, oynayanların ruh sağlığını bozar.

- Kumar, sağlığı bozar ve zaman israfına sebep olur.
- Kumar, aile d¼zenlerini bozar, yuvaları yıkar.

"Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve Şans okları birer Şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz. Şeytan iÇki ve kumar yoluyla ancak aranızda d¼Őmanlık ve kin sokmak; sizi, Allah'ı anmaktan ve namaz kılmaktan alıkoymak ister. Artık bunlardan vazgeçtiniz değil mi?" Maide suresi, 90, 91. ayetler

"Ey iman edenler! Mallarınızı aranızda haksızlıkla yemeyin..." Nisa suresi, 29. ayet

"Aranızda birbirinizin malını haksız yere yemeyin..." Bakara suresi, 188. ayet

"En değerli kazanç, kişinin kendi elinin emeğiyle kazandığıdır." Hz. Muhammed (s.a.v.)

"İnsanların çoğu iki nimetin değerini takdir etmezler (bilmezler). Bunlardan biri sağlık, diğerı boş zamandır." Hz. Muhammed (s.a.v.)

"Hiç kimse el emeğiyle kazandığından daha hayırlı bir lokma yememiŐtir." Hz. Muhammed (s.a.v.)

Zararlı AlıŐkanlıklara Başlama Sebepleri

Zararlı alıŐkanlıklara baŐlamada aile ortamı, cahillik, arkadaş çevresi, merak vb gibi fakt¼rlerin hepsi ayrı ayrı etkilidir. Bunların etkilerini aşağıda değerlendirdik.

- Aile Ortamı: Sağlıksız, d¼zensiz ve ilgisiz aile ortamında yetiŐen çocuklar k¼t¼ alıŐkanlıklara daha kolay y¼nelirler.
- Bilgisizlik: Kişinin bu konuda iyi bir eğitim almamıŐ olması, k¼t¼ alıŐkanlıklara y¼nelmesine sebep olur.
- Arkadaş Çevresi: ArkadaŐlar birbirlerinden etkilenirler. K¼t¼ alışkanlıkları olan bir kişiyi arkadaş edinen kimse, arkadaŐından etkilenir ve zamanla o k¼t¼ davranışları kendisi de yapmaya başlar.
- Kitle İletifim Araçları: Kitle iletişim araçlarındaki özendirici g¼r¼nt¼ler, reklamlar, fotoğraflar, yazılar, filmler ve diziler, internet ortamındaki siteler gençlerin k¼t¼ alışkanlıklar edinmelerini teşvik eder.
- Özentı ve Taklit: Arkadaşlarına özenme, onlar gibi olma isteği ve kendini kanıtlama duyguları da k¼t¼ alıŐkanlıklara başlama nedenlerindedir. Aynı zamanda çocuklar da, büyüklerini ve sevdikleri insanları taklit ederler.
- Kişilik Özellikleri: Meraklı olmak, heves ve irade zayıflığı da k¼t¼ alıŐkanlıklara başlama nedenlerindedir. Bazı kişiler alkol¼n, uyuşturucunun nasıl bir Şey olduğunu ve tadını merak ederler. Bunları kullanmak isterler ancak bu maddelerin bağımlılık yaratacağını d¼Őünmezler. Önceleri tek t¼k Şeklinde, küçük kaçamaklarla baŐlayan alkol ve kumar hevesi, zamanla bağımlılık yapar ve daha büyük boyutlara ulaşır. B¼ylelikle yarattığı sorunlar da büy¼r.

"İyilerle dost olmayan k¼t¼lere komşu olur." Mevlana Celaleddin-i Rumı

"Üz¼m üz¼me baka baka kararır." Atasöz¼

"Bana arkadaŐını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim." Atasöz¼

Zararlı Alışkanlıklardan Korunma Yolları

Birey olarak bize düşen görevler:

- Kötü alışkanlığı olan arkadaşlardan ve kötü alışkanlıkların olduğu yerlerden uzak durmalı, boş vakitlerimizi spor yaparak, kitap okuyarak değerlendirmeliyiz.
- Ailemize bağlı olmalı, sıkıntılarımızı ve sorunlarımızı aile büyüklerimizle paylaşarak onların tecrübelerinden ve bilgilerinden yararlanmalıyız.
- Televizyon, gazete, film, internet, pc oyunu vb iletişim araçlarında yer alan sigara, alkol, uyuşturucu ve diğer kötü alışkanlıkları özendirici görsel, işitsel yayınlardan kaçınmalıyız.

Biz birey olarak kendimizi her türlü kötü alışkanlıklardan korumalıyız. Ayrıca kötü alışkanlığı olanları da uyarmalıyız. Çünkü kötü alışkanlıklar sadece bireye değil, o bireyin veya bireylerin davranış bozuklukları aracılığıyla toplum huzuruna da zarar verir. Yüce Allah bu konuyla ilgili Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmuştur: "Onlar Allah'a ve ahiret gününe inanırlar. İyiliği emrederler, kötülükten alıkoyarlar. Hayır işlerinde birbirleriyle yarışırlar. İşte onlar iyi insanlardandır." Âl-i İmran suresi, 114. ayet.

Ailemize düşen görevler:

- Aileler çocuklarına küçük yaştan itibaren iyi bir eğitim ve terbiye vermelidir.

"Hiçbir baba çocuğuna güzel terbiyeden daha değerli ve üstün bir miras bırakamaz." Hz. Muhammed (s.a.v.)

- Aileler çocuklarına davranışlarıyla örnek olmalıdır.
  - Aileler çocuklarının arkadaş çevresinden, yaptıkları işlerden, gittikleri yerlerden haberdar olmalı, yanlışlarını gördüklerinde uygun bir dille uymalı, baskıcı olmamalıdır.
- www.huseyinarasli.com

Devletimize düşen görevler:

Anayasamızın 58. maddesinde "Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır." ifadesi yer alır. Devletimiz bu yasa gereğince çalışmalar yapar. Bunlar;

- Küçüklere sigara ve alkol satışını yasa ile engellemiştir.
- Öğrencileri kötü alışkanlıkların zararları hakkında bilinçlendirmek, onları bu tür kötülüklerden korumak için okullarda eğitici çalışmalar yapar.
- Alkol içilen yerlerin eğitim kurumlarına yakın açılmasını yasa ile engellemiştir.
- Uyuşturucu satışını yasa ile engellemiştir.
- Gençlere güzel alışkanlıklar kazandırmak amacıyla spor alanları, kütüphaneler, tiyatrolar açar, buralarda çeşitli sportif ve kültürel faaliyetler düzenler.

Kul Hakkı

Başkalarına maddi-manevi zarar verecek bir söz söylemek veya davranışta bulunmak, kul hakkı yemektir. İnsan hakları kapsamına giren her şey, aynı zamanda kul hakkı kapsamına da girer. Kul hakkı yemek hem kişiye hem de topluma maddi ve manevi zararlar verir. Bu sebeple dinimiz kul hakkı yemeyi yasaklamıştır. Çünkü dinimiz birbirimizin haklarına saygı göstermemizi ve kul hakkı yemekten kaçınmamızı ister.

"Ancak insanlara zulmedenlere ve yeryüzünde haksız yere taşkınlık edenlere ceza vardır. İşte acıklı azap bunlardır." Şura suresi, 42. ayet

"Aranızda mallarınızı haksız yere yemeyin." Bakara suresi, 188. ayet

"Üzerinde kul hakkı olan, ölmeden önce ödeyip helalleşsin! Çünkü ahirette altının, malın değeri olmaz. O gün, hak ödeninceye kadar kendi sevaplarından alınır. Sevapları olmazsa, hak sahibinin günahları buna yüklenir." Hz. Muhammed (s.a.v.)

Kul Hakkı Yemek Hangi Şekillerde Olur?

- Başkalarına zarar vererek kul hakkı yemek: Hırsızlık, yankesicilik ve hile yapmak, eksik ölçüp tartmak, yalan söylemek, iftira atmak, dedikodu yapmak, alay etmek, başkalarının özel hayatını araştırmak, lakab takmak, çevreye zarar vermek, görevini ihmal etmek...
- İçki, uyuşturucu, kumar, sigara gibi kötü alışkanlıklar sağlıklı yaşam hakkını olumsuz etkilediği için kişinin hem kendisine, hem de topluma zarar veren hak ihlalleridir.
- Ana-baba hakkı: Anne- babanın sözünü dinlememek, tavsiyelerine uymamak, onlara isyankar davranmak kul hakkı ihlalidir.
- Komşu hakkı: Komşuluk ilişkilerinde dikkatsiz davranmak, gürültü yaparak, bahçeyi ve ortak kullanım alanlarını kötü kullanarak komşuları rahatsız etmek kul hakkı ihlalidir.
- Toplumsal hak ihlalleri: Trafik kurallarına uymamak, kaçak elektrik veya su kullanmak, vergi kaçırmak, rüşvet almak-vermek, torpil yapmak, soygunculuk yapmak, devlet malına zarar vermek kul hakkı ihlalidir.

Kul Hakkı Yiyen Kişi Ne Yapmalıdır?

Kul hakkı ihlalinde bulunan biri, hakkını yediği kişiyle helalleşmeli, ondan özür dilemeli ve Allah'a tövbe etmelidir. Peygamber Efendimiz bu konuda şöyle buyurmuştur: "Üzerinde kul hakkı olan, ölmeden önce ödeyip helalleşsin! Çünkü ahirette altının, malın değeri olmaz. O gün, hak ödeninceye kadar kendi sevaplarından alınır. Sevapları olmazsa, hak sahibinin günahları buna yüklenir."

Hz. Yahya (a.s.)

Hz. Yahya (a.s.) İsrailoğullarına gönderilen peygamberlerden olup Zekeriyya aleyhisselamın oğludur. Annesinin ismi Elisa'dır. Elisa İmran'ın kızıydı. Hristiyanlar Elisa'ya "Elizabeth" derler.

Allahü teâlâ, onu babası Zekeriyya aleyhisselamın duası üzerine ihsân etti. Zekeriyya aleyhisselam doksan dokuz veya yüz yirmi yaşına geldiği halde neslini devâm ettirecek bir evlâdı yoktu. Hanımı da doksan sekiz yaşındaydı. Gerek kendisinin, gerekse hanımının çocuk sâhibi olma yaşları geçmişti. Fakat içine evlâd sevgisi düşüp kendisine sâlih bir evlâd ihsân etmesi için Allahü teâlâyâ dua etti. Allahü teâlâ Zekeriyya aleyhisselamın duasını kabul etti. Zekeriyya aleyhisselam odasında namaz kıldığı sırada Cebrâil aleyhisselam ona şöyle nidâ etti:

“Yâ Zekeriyya, muhakkak Allahü teâlâ sana kendinden gelen bir kelimeyi (İsa aleyhisselamı) tasdik edici ve kereminin seyyidi ve nefsine hâkim ve sâlihlerden bir peygamber olmak üzere Yahya’yı müjdeliyor.”

Bu husus Âl-i imrân sûresi 38-39. âyetlerinde bildirilmiştir.

Zekeriyya aleyhisselamın ihtiyar olan hanımı hâmile kaldı ve belirli müddetten sonra Yahya aleyhisselam doğdu. Rivâyete göre Yahya aleyhisselamın doğumu ile İsa aleyhisselamın doğumu aynı seneye rastlamaktadır. Doğumundan îtibâren fevkâledelikler içinde olan Yahya aleyhisselam babası Zekeriyya aleyhisselamın nezâretinde yetişti. Küçük yaşta Tevrat'ı okumaya ve hükümlerini anlamaya başladı. Zâten Allahü teâlâ tarafından ona küçük yaşından îtibâren hikmet ihsân edildiği, Tevrat'ı okuyup hükümlerini anlama kâbiliyeti verildiği bildirilmiştir. Tevrat'ı ve hükümlerini küçük yaşta öğrenmiş olan Yahya aleyhisselam bâzan Beyt-ül Makdis'te (Mescid-i Aksa) bâzan da tenhâ ve ıssız yerlerde Allahü teâlâyâ ibâdet ve tâatla meşgul olurdu.

Öğrendiklerini İsrailoğullarına anlatır, onları Allahü teâlânın emirlerini yapmaya yasaklarından kaçınmaya dâvet ederdi. Gâyet mütevâzî ve sâde bir hayat yaşar, kıldan elbise giyer, arpa ekmeği yerd. Dünyâyâ gönül vermezdi. Gece gündüz Allahü teâlâyâ ibâdet eder, Allah korkusundan dolayı çok ağlardı. Göz yaşları sebebiyle nûrlu yüzü yara olurdu.

Yahya aleyhisselam rüşd (olgunluk) çağına ulaştığı zaman, kendisine Allahü teâlâ tarafından peygamberlik emri bildirildi. İlk önce Musa aleyhisselamın bildirdiği dînin esaslarına uyması ve Tevrat'ın hükümlerini insanlara tebliğ etmesi emredildi. İsa aleyhisselama İncîlnâzil olup, Tevrat'ın hükmü kaldırılınca İsrailoğullarını İncîl'in emir ve yasaklarına uymağa çağırdı. Daha sonra Şam'a giderek insanları hak dîne dâvet etti.

Yahya aleyhisselamın dâvetini kabul edenler olduğu gibi, türlü bahânelerle ona karşı çıkanlar da oldu. Peygamberlerin mucizelerini gördükleri hâlde onlara inanmayıp, karşı çıkan ve birçok peygamberi şehit eden İsrailoğulları İsa aleyhisselama karşı çıkıp onu şehit etmek istediler. Allahü teâlâ İsa aleyhisselamı göğe kaldırdıktan sonra Yahya aleyhisselam İncîl'in hükümlerini insanlara anlatmaya devâm etti. Zâlim Yahudi Hükümdârı Herod'un torunu Birinci Herod, hazret-i Yahya'ya iyi muâmelede bulunurdu. Kendi kardeşinin kızı veya hanımının önceki kocasından bir kızı vardı. Yahudi hükümdârı Birinci Herod bu kızla evlenmeyi ve nikâhlarını Yahya aleyhisselamın yapmasını istedi. Yahya aleyhisselam böyle bir evliliğin hazret-i İsa'nın tebliğ ettiği İncîl kitabında yasaklandığını ve böyle bir nikâhın imkânsız olduğunu bildirdi. Bu duruma içerleyen kızın annesi, Yahya aleyhisselamın öldürülmesini istedi.

Yahya aleyhisselama karşı iyi niyet sâhibi olan birinci Herod da kadının ve kralla evlenmek isteyen kızının isrârı üzerine Yahya aleyhisselamın yakalanıp getirilmesi veya öldürülüp, başının getirilmesini adamlarına emretti.

Herod'un adamları Yahya aleyhisselamı yakalayıp, başını kesmek sûretiyle şehit ettiler. Başka bir rivâyette de yakalayıp getirdiler. Herod kendisi başını kesmek sûretiyle şehit etti. Kesilmiş olmasına rağmen Yahya aleyhisselamın başı mucize olarak: "Bu kızı almak sana helâl değildir." diye defâlarca söyledi. Allahü teâlâ Yahya aleyhisselamın intikâmını almak için onların başına bâzi musîbetler gönderdi. Bâzi rivâyetlerde Herod ve evlenmek istediği kızı, Karun gibi yerin yuttuğu bildirilmektedir.

Yahya aleyhisselam şehit edildiği zaman otuz dört yaşlarında bulunuyordu. Yahya aleyhisselamın mübârek bedeninin parçaları, başka başka şehirlerde. Baş ise Şam'daki Ümeyye Câmiindeki türbededir.

Yahya aleyhisselam sûret itibariyle zamânındaki insanların en güzeli ve hüsn-ü Cemâl sâhibiydi. İnsanlara karşı yumuşak huylu, tevâzû ve şefkât sâhibiydi. Başındaki saçları seyrek ve sesi inceydi.

Ondan önce Yahya ismiyle isimlendirilen olmamış ve ismi Allahü teâlâ tarafından bildirilmişti. Bu husus Meryem sûresi 7. âyetinde bildirilmiştir. Yahya aleyhisselam günahlardan temiz kılınmış olup, takvâ sâhibiydi. Tevâzu sâhibi olup itâatkar ve halim selîmdi. Yahya aleyhisselam doğduğu, öldüğü ve dirildiği günlerde Allahü teâlâ tarafından selâmete erdirildi. Bu husûsiyetleri Meryem sûresi 13, 14 ve 15. âyetlerinde bildirilmiştir.

Tebbet Suresi ve Anlamı

Tebbet suresi Kur'an-ı Kerim'in 111. suresidir ve 5 ayetten oluşur. Mekke döneminde Fâtîha suresinden sonra indirilmiştir. Adını ilk kelimesi tebbetten (elleri kurusun) alır. Sûrenin ilk üç âyetinde Peygamberimizin amcası Ebu Leheb'e beddua edilmekte, sahip olduğu servetin ve çocuklarının kendisini cehennem ateşinden kurtaramayacağı haber verilmektedir. Son iki âyette Ebû Leheb'in karısı Ümmü Cemîl Ervâ'nın da alev alev tutuşan cehenneme gireceği bildirilmektedir. Çünkü o Hz. Peygamber'e eziyet etmek için dikenler taşıyıp O'nun (s.a.v.) geçeceği yola sermekteydi.

Tebbet yedâ ebî lehebin ve tebb. Mâ aġnâ anhü mâlühû ve mâ keseb. Seyaslâ nâran zâte leheb. Ve'mraetühû hammâletel hatap. Fî cîdihâ hablün min mesed.

"Ebû Leheb'in elleri kurusun. Zaten kurudu. Ona ne malî fayda verdi, ne de kazandığı. O, bir alevli ateşe girecektir, Boynunda bükülmüş hurma liflerinden bir ip olduğu halde sırtında odun taşıyarak karısı da (o ateşe girecektir)."

Alkolün Zararları Hakkında Hadisler

Alkol kullanmak (içki içmek) dinimizce haramdır. Bu kötü alışkanlığın bireye ve topluma zararları ile ilgili sayısız yazılar yazılmış, bilgilendirmeler yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir. Gerek ayetlerde gerekse hadislerde alkolün zararlı ve günah olduğu belirtilmiş, alkolden uzak durulması gerektiği vurgulanmıştır. Aşağıda yer alan hadis-i şerifler, Peygamber Efendimizin bu konudaki

uyarılarını kapsamaktadır. Hadislerin sonunda yer alan parantez içi bildirimleri, hadis ait olduğu ve alıntı yapılan hadis kitabının ismidir. www.huseyinarasli.com

- İçkinin haram olduğuna dair kesin hüküm indi. (Müslim)
  - İhtimar (alkol teşekkül) etmiş her içki haramdır. (Ebu Davud)
  - Çoğu sarhoş eden içkinin, azını da içmek haramdır. (Nesai)
  - İçkide ilaç özelliği yoktur. Hastalık yapar. (Müslim)
  - İçki, bütün kötülüklerin başıdır. (Taberani)
  - İçki kötülük doğurur. (Beyheki, Ruzeyn)
  - Allah'a ve ahirete inanan içki içmesin, içki içilen sofraya da oturmasın! (Taberani)
  - İçkiden sakının! Ağaç dal budak saldığı gibi, içki de kötülük saçar. (İbni Mace)
  - İçki günahların en büyüğüdür, her kötülüğün ve her günahın anasıdır. (Taberani)
  - İçki içenin haya perdesi yırtılır, şeytan ona yoldaş olur, her kötülüğe sevk eder ve her iyilikten alıkoyar. (Taberani)
  - Rahmet melekleri sarhoştan uzak durur. (Bezzar)
- www.huseyinarasli.com
- İçki içenin kıyamette yüzü kara, dili sarkıktır. Pis kokusundan herkes kaçır. (Zevacir)
  - Allahü teâlâ içki içene, içirene, alıp satana, yapana, saklayana, taşıyana, kendisine götürülene ve parasını yiyene lanet etti. (İbni Mace)
  - Kötülüklerin hepsi kilitli bir yerdedir. Bu yerin anahtarı içkidir. İçki içen, o kapıyı açıp içine düşer. (Abdürrezzak)
  - Bütün kötülükler bir yere toplanmıştır. Bu yerin kilidi zina, anahtarı içkidir. Bütün iyilikler de bir yerde toplanmıştır. Bu yerin kilidi namaz, anahtarı abdesttir.+ (İslam Ahlakı)
  - Şaraba değişik isimler konup içilir, çalgı ve şarkıcı kadınlar çoğalırsa Allahü teâlâ onları yere geçirir. (İbni Mace)
  - Kişi, mümin olduğu halde zina ve hırsızlık edemez, içki içemez. Bunları yapan İslam halkasını boynundan çıkarmış olur. Tevbe ederse Allahü teâlâ tevbesini kabul eder. (Nesai)

4. ÜNİTE : HZ. MUHAMMED'İN (S.A.V.) HAYATI

HZ. Muhammed'in (s.a.v.) Çağrısı: Mekke Dönemi

İslamiyet doğmadan önce Arap yarımadası başta olmak üzere dünyanın bir çok yerinde zulümler ve haksızlıklar yaşanıyor. Arap yarımadasında kabile savaşları, kan davaları vardı. Zengin ve güçlü olanlar, fakirleri eziyorlardı. Toplumda kölelik vardı. Kadınlara değer verilmiyordu. İnsanların çoğu taşlardan yaptıkları heykellere ve putlara tapıyorlardı. Hz. Muhammed (s.a.v.) bütün bu adaletsizliklere çok üzülüyordu. Bu sebeple 40'lı yaşlarına yaklaşırken yalnız kalmak ve tefekkür etmek amacıyla sık sık Mekke yakınlarındaki Nur dağında bulunan Hira mağarasına gitmeye başladı. Bu mağarada yalnız başına günlerce kalıyor, Allah'ın büyüklüğünü düşünüyor, O'na ibadet ediyor, toplumun içinde bulunduğu kötü durumu düşünüp üzülüyordu.

www.huseyinarasli.com

İLK VAHİY: YARATAN RABBİNİN ADIYLA OKU

İlk Vahiy: 610 yılının Ramazan ayında Hira Mağarası'nda Cebrail meleği Peygamberimize Allah'ın ilk vahiylerini getirdi. Hz. Muhammed mağarada düşüncelere dalmışken Cebrail (a.s.) geldi ve O'na;

— "Oku!" dedi.

Peygamberimiz korku ve endişe içinde,

— "Ben okuma bilmem!" dedi.

Cebrail (a.s.) ikinci kez,

— "Oku!" dedi.

Peygamberimiz yine,

— "Ben okuma bilmem!" dedi.

Bunun üzerine Cebrail üçüncü kez aynı isteği tekrarlayınca Peygamberimiz,

— "Ne okuyayım?" diye sordu.

O zaman Cebrail Alak suresinin ilk beş ayetini O'na okudu.

"Oku! Yaratan Rabb'inin adıyla oku. O insanı 'alak'tan yarattı. Oku! İnsana bilmediklerini öğreten, kalemlle yazmayı öğreten Rabb'in en büyük kerem(cömertlik) sahibidir." (Alak suresi, 1.-5. ayetler)

Hz. Muhammed de kendisine okunan bu ayetleri Cebrail ile birlikte tekrar etti. Böylece Allah'tan ilk vahiyleri ve peygamberlik görevini almış oldu. www.huseyinarasli.com

Varaka'ya Danışma: Peygamberimiz yaşadığı bu olayın verdiği korku içerisinde koşarak evine gitti. Hemen yatağına yatıp eşi Hatice'ye "Beni örtün, beni örtün!" dedi. Bir süre dinlenip sakinleştikten sonra başından geçenleri eşine anlattı. Eşi O'nu "Korkma! Allah seni hiçbir zaman utandırmaz. Sen hep doğruyu söylersin. Eli açık ve cömertsin. Fakir ve muhtaçlara yardım eder, misafiri ağırlarsın." diyerek teselli etti. Hatice daha sonra O'nu, Tevrat ve İncil hakkında geniş bilgi sahibi olan amcasının oğlu Varaka bin Nevfel'e götürdü. Varaka Hz. Muhammed'i dikkatlice dinledikten sonra "Sen bu ümmetin peygamberi olacaksın. Sana gelen melek, Musa'ya (a.s.) gelen melektir. Kavmin sana eziyet edecek ve seni yurdundan çıkaracaklar. Şayet o günlere yetişirsem Allah için sana yardım ederim." dedi.

YAKIN ÇEVREYE ÇAĞRI

İkinci Vahiy: Peygamberimize bir müddet vahiy gelmedi. Bir gün Hira Mağarası'ndan dönerken yolda Cebrail'i gördü. Korku ve endişeyle evine vardı ve yatağına girip örtündü. Bu sırada Müddessir suresinin ilk ayetleri indirildi:

"Ey bürünüp sarıman! Kalk ve (insanları) uyar, sadece Rabb'ini büyük tanı. Elbiseni tertemiz tut.

Kötü şeyleri terket.

Yakın Çevreye Çağrı: Bu ayetlerin gönderilmesinin ardından Peygamber Efendimiz tebliğ (uyarma) vazifesine başladı. Önce en yakınlarından başlayarak çevresindekilere İslam dinini ve kendisinin Allah'ın resulü olduğunu tebliğ etmeye başladı. O'na ilk inananlar eşi Hz. Hatice, yakın arkadaşı Hz. Ebubekir, amcası Ebu Talip'in oğlu Hz. Ali ve azat ettiği kölesi Hz. Zeyd oldu.

ÇAĞRININ YAYGINLAŞMASI

Peygamberimiz İslam davetini üç yıl boyunca gizli bir şekilde yaptı. Bu sürede Müslümanların sayısı kırka ulaşmıştı. Peygamberliğin üçüncü yılında Cebrail meleği tekrar vahiy getirdi. Bu vahiyde Allah şöyle buyuruyordu: "Sana emrolunanı açıkça söyle ve ortak koşanlardan yüz çevir." Bu emir üzerine Hz. Muhammed insanları açıkça İslam'a çağırmaya başladı.

Bir gün Safa tepesine çıkarak insanlara seslendi.

— Ey Kureyşliler! Size, şu tepenin arkasında bir düşman var, şimdi size saldıracak desem bana inanır mısınız? diye sordu.

Orada bulunanlar,

— Evet, inanırız. Çünkü senin daha önce yalan söylediğini hiç duymadık, dediler.

Bunun üzerine Peygamberimiz,

— O halde ben size, önümüzde şiddetli bir azap günü bulunduğunu, Allah'a kulluk etmeyenlerin bu büyük azaba uğrayacaklarını haber veriyorum... Yemin ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur. Ben de Allah'ın size ve bütün insanlara gönderdiği peygamberiyim... diyerek Mekkelileri Müslüman olmaya çağırdı. Amcası Ebu Leheb "Bizi bunun için mi çağırdın?" diyerek kaba ve kırıcı sözler söyledi. Bu çağrı sonrasında ve Peygamberimizin çabalarıyla İslamiyet Mekke'de yayılmaya başladı.

Mekkelilerin Peygamberimizi Vazgeçirme Çabaları: İslam dininin Mekke'de yayılmaya başlaması insanları rahatsız etti. Çünkü putperestliğin ortadan kalkması demek Mekke'nin ileri gelenlerinin ekonomik olarak çöküntüye uğraması, gelir kaynaklarının kesilmesi demekti. Ayrıca sosyal düzenleri bozulacaktı. Bunun üzerine öncelikle Hz. Muhammed'e makam, mevki, para teklif ederek O'nu İslam davetinden vazgeçirmeye çalıştılar. Peygamberimiz kabul etmedi. www.huseyinarasli.com

İşkence ve Boykot Dönemi: Mekkeli müşrikler İslam'ın yayılmasını önlemek için yalan ve iftiraya başvurdu. Peygamberimizle ve Müslümanlarla alay ettiler. Sonuç vermeyince kimsesiz ve fakir Müslümanlara ağır eziyetler, işkenceler yapmaya başladılar. Onlarla alışverişi kestiler, boykot uyguladılar, şehirden dışladılar.

İlk Hicret Habeşistan: Mekkeli müşriklerin işkence ve baskıları dayanılmaz hale gelince Müslümanlardan bir grup Cafer-i Tayyar başkanlığında Habeşistan'a göç etti (615-616).

Hüzün Yılı: Hz. Muhammed (s.a.v.) peygamberliğin onuncu yılında en büyük destekçilerinden olan amcası Ebu Talip ile eşi Hz. Hatice'yi kaybetti. Bu iki değerli insanın vefatı dolayısıyla Peygamberimiz çok üzüldü ve bu seneye "hüzün yılı" adı verildi.

Taif Yolculuğu: Hz. Muhammed her türlü olumsuzluğa rağmen İslam'ı tebliğ etmeye devam ediyordu. 620 yılında Taif'e giderek oradaki insanları Allah'ın dinine çağırmak istedi. Ancak Taifliler O'na çok kötü davrandılar. Taşlayarak şehirden kovdular.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Medine'ye Hicreti

İlk Hicret Habeşistan: Mekkeli müşriklerin işkence ve baskıları dayanılmaz hale gelince Müslümanlardan bir grup Cafer-i Tayyar başkanlığında Habeşistan'a göç etti (615-616).

Hüzün Yılı: Hz. Muhammed (s.a.v.) peygamberliğin onuncu yılında en büyük destekçilerinden olan amcası Ebu Talip ile eşi Hz. Hatice'yi kaybetti. Bu iki değerli insanın vefatı dolayısıyla Peygamberimiz çok üzüldü ve bu seneye "hüzün yılı" adı verildi.

www.huseyinarasli.com

Taif Yolculuğu: Hz. Muhammed her türlü olumsuzluğa rağmen İslam'ı tebliğ etmeye devam ediyordu. 620 yılında Taife giderek oradaki insanları Allah'ın dinine çağırarak istedi. Ancak Taifliler O'na çok kötü davrandılar. Taşlayarak şehirden kovdular.

Akabe Biatları: Peygamberimiz şehir dışından Mekke'ye gelen yabancılara da İslam'ı tebliğ ediyordu. Peygamberliğin on birinci yılında, hac görevi için Medine'den gelen altı kişi ile Mekke'nin Akabe bölgesinde görüşüp onları Müslüman olmaya çağırdı. Onlar da bu daveti kabul edip Müslüman oldular (621) ve ertesi yıl aynı yerde görüşmek üzere sözleşip Medine'ye döndüler. Bu insanlar Medine'de İslam'ı anlattılar ve çok kişinin Müslüman olmalarını sağladılar. Bir sonraki yıl daha kalabalık bir grupla Mekke'ye gelip Peygamberimize bağlılıklarını bildirdiler (622). Peygamberimizin Medinelilerle yaptığı bu iki görüşmeye Akabe biatları denir. Medineliler bu görüşmelerde Peygamberimizin ve Müslümanların Mekke'de uğradıkları eziyetleri, işkenceleri, baskıları görüp onları Medine'ye davet ettiler. Medine'de Hz. Muhammed'i ve Mekke'den gelen Müslümanları her şartta ve her durumda koruyacaklarına söz verdiler. Bunun üzerine Peygamberimiz isteyen Müslümanların Medine'ye göçebileceklerini söyledi. Bunun üzerine bazı Müslümanlar Medine'ye göç ettiler. Medine'de İslamiyet hızla yayılmaya başladı. www.huseyinarasli.com

Suikast Girişimi: Akabe biatlarından sonra Müslümanların çoğu gizlice Medine'ye göç ettiler. Geride ise Peygamber Efendimiz, Hz. Ebu Bekir, Hz. Ali ve birkaç Müslüman kalmıştı. Hicret haberini duyan müşrikler İslam'ın yayılmasının önüne geçemeyeceklerini anlayınca Peygamberimizi öldürmeye karar verdiler. Gece Peygamberimizin evinin etrafını sarıp beklemeye başladılar. Sabah olunca Hz. Muhammed hâlâ evden çıkmayınca eve girdiler ve evde sadece Hz. Ali'yi buldular. Hz. Ali o zamanlar daha çocuktuktu.

Hicret: O sırada Hz. Muhammed Allah'ın yardımıyla suikastçılara görünmeden evden çıkmış, Hz. Ebu Bekir ile hicret yolculuğuna başlamıştı. Hz. Ali ise Peygamberimizin bıraktığı emanetleri sahiplerine verdikten sonra yola çıktı ve Medine yakınlarındaki Kuba köyünde onlara yetişti. Peygamberimiz ve beraberindekiler 24 Eylül 622 tarihinde Medine'ye vardılar. Medineliler onları büyük bir sevinçle karşıladı. www.huseyinarasli.com

Hicretin İslam Tarihindeki Sonuçları:

» 23 yıllık peygamberliğin Mekke dönemi sona ermiş, Medine dönemi başlamıştır.

» Müslümanlar Mekkeli müşriklerin baskılarından kurtulmuşlardır.

» Peygamberimiz Medine'de İslam'ı anlatabileceği özgür bir ortama kavuştu ve İslam dini daha hızlı yayıldı.

www.huseyinarasli.com

» Bu kentin "Yesrib" olan adı "Medine" olarak değişmiştir.

» Hicret, Hz. Ömer zamanında hicri takvimin başlangıcı olarak kabul edilmiştir.

Muhacir: İslamiyet uğruna her şeylerini Mekke'de bırakıp Medine'ye göç eden Müslümanlara denir.

Ensar: Medine'de onları karşılayan ve her şeylerini onlarla paylaşan Müslümanlara denir.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Çağrısı: Medine Dönemi

PEYGAMBER MESCİDİ (MESCİD-İ NEBİ) - EĞİTİM ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Mescid-i Nebî: Peygamber Efendimiz Medine'ye hicret ettiğinde ilk önce bir mescit yaptırdı. Bu mescide Mescid-i Nebî adı verildi. Burası sadece namaz kılınan bir yer olmayıp çok amaçlı bir kurum görevi görüyordu. www.huseyinarasli.com

Mescid-i Nebinin İşlevi:

- » Hz. Muhammed her fırsatta Müslümanları burada toplayıp onlara İslam'ın ilkelerini anlatıyordu.
- » Özellikle namazlardan sonra bir müddet mescidde kalıp Müslümanlara nasihat ediyordu.
- » Medine dışından gelen misafirleri, yabancı ülke temsilcilerini burada ağırlıyor, onları İslam'a davet ediyordu.

Eğitim-Öğretim Etkinlikleri: Peygamberimiz Mescid-i Nebi'nin bitişiğine Suffe adı verilen odalar yaptırdı. Burada yoksul, kimsesiz, yetim kişileri barındırdı. Ayrıca bizzat onlara öğretmenlik yaptı. Onları birer İslam alimi olarak yetiştirip başka şehirlere, topluluklara Müslümanlığı anlatmak için gönderdi.

TOPLUMSAL BARIŞIN KURULMASI

Peygamber Efendimiz Medine'ye geldikten sonra bu şehirde yaşayan insanlar ve farklı dini gruplar arasında toplumsal barışın sağlanması için bazı çalışmalar yaptı.

- » Mekke'den gelen muhacirlerden her birini, Medineli ensardan biri ile kardeş ilan etti. Kendisine de Hz. Ali'yi kardeş seçti.
- » Yıllardır birbirleriyle çatışma halinde olan Evs ve Hazreç kabilelerini barıştırdı.
- » Medine'de yaşayan tüm dinî gruplarla (Müslümanlar, müşrik Arap kabileleri, Yahudiler) "Medine Sözleşmesi" anlaşmasını yaptı. Buna göre herkes Medine'yi dış saldırılara karşı beraberce savunacak, Medine'de özgür bir ortam olacaktı. www.huseyinarasli.com

Medine sözleşmesinin bazı maddeleri:

- » Müslümanlarla Yahudiler barış içinde yaşayacaklar.
- » Yahudiler kendi dinlerinde serbest olacaklar.
- » Dışarıdan bir saldırı olursa Medine birlikte savunulacak.

» Müslümanlarla Yahudiler arasında herhangi bir anlaşmazlık çıkarsa Hz. Muhammed hakem kabul edilecek.

» İki taraftan biri, üçüncü bir tarafla savaşırsa diğer taraf yardımcı olacak.

HUDEYBİYE ANTLAŞMASI VE MEKKE'NİN FETHİ

İslam dininin Medine'de hızla yayılması Mekkelileri endişelendirdi. Çünkü bir gün Müslümanların Mekke'yi ele geçirmelerinden korktular. Müslümanların güçlenmelerini önlemek için hazırlık yapmaya başladılar. www.huseyinarasli.com

Bedir Savaşı (624): Mekkeliler hicretten sonra Müslümanların Mekke'de geride kalan eşyalarını yağmaladılar. Bunun üzerine Peygamberimiz Medine'den geçmesi planlanan bir Mekke kervanının yolunu kesmeye karar verdi. Bu haberi alan Mekkeli müşrikler bir ordu hazırladılar ve Medine'ye doğru yola çıktılar. Müslümanlar 300 kadar, Mekkeliler ise 1000 kaddı. Müslümanlar ile Mekkeli müşrikler 624 yılında Bedir kuyuları yanında karşılaştılar ve savaşı Müslümanlar kazandı. Peygamberimiz Bedir savaşında esir aldığı müşrikleri, her biri on Müslümana okuma-yazma öğretmek şartıyla serbest bıraktı.

Uhud Savaşı (625): Mekkeli müşrikler Bedir'in intikamını almak amacıyla 625 yılında Medine'ye doğru 3000 kişilik bir orduyla harekete geçtiler. Peygamberimiz onları 700 kişilik İslam ordusuyla Uhut'ta karşıladı. Hz. Muhammed kritik bir yer olan Uhut dağı eteklerine elli okçu yerleştirdi ve onlara "Asla yerinizi terk etmeyin" dedi. Savaşın ilk aşamasında Müslümanlar müşrikleri bozguna uğrattınca okçular savaşı kazandık diye yerlerini terk ettiler. Bu durumu fırsat bilen düşman atlı birlikleri dağın arkasından dolanıp Müslümanları araya sıkıştırdılar. Bu savaşta müşrikler 23 ölü, Müslümanlar 70 şehit verdi. Peygamberimizin amcası Hz. Hamza da şehitler arasındaydı. Hz. Muhammed de bu savaşta yaralandı. Bu savaşta okçuların yerlerini terk etmeleri, Peygamberimizin sözüne uymanın ne kadar önemli olduğu konusunda Müslümanlara bir ders oldu. www.huseyinarasli.com

Hendek Savaşı (627): Uhud Savaşında istediklerini tam olarak elde edemeyen Mekkeli müşrikler yaklaşık 12000 kişilik bir orduyla 627 yılında tekrar Medine'ye doğru yola çıktılar. Bunu haber alan Peygamberimiz, arkadaşlarıyla durumu görüşüp savunma amacıyla Medine şehrinin etrafına geniş ve derin bir hendek kazdırdı. Hendeği görünce şaşırarak müşrikler yaklaşık bir ay kuşatma yaptılar. Sonunda askerin morali kırıldı ve müşrikler Mekke'ye dönmek zorunda kaldılar. Bu savaştan sonra Mekkeliler bir daha Müslümanlara saldırma cesaretini gösteremediler.

Hudeybiye Antlaşması (628): Peygamberimiz hicretin altıncı yılında Kabe'yi ziyaret etmek amacıyla 1500 Müslümanla Medine'den yola çıktı. Bunu haber alan müşrikler onları engellemeye çalıştılar. Bunun üzerine Hudeybiye denilen yerde iki taraf arasında bir anlaşma imzalandı. Hudeybiye Antlaşması, Mekkelilerin Müslümanları resmen tanıdıkları ilk antlaşma oldu. Bu antlaşmayla sağlanan barış ortamında birçok Arap kabilesi Müslüman oldu. Ayrıca Peygamberimiz Bizans, İran, Mısır ve Habeşistan ülkelerinin hükümdarlarına elçilerle İslam'a davet mektupları yolladı. www.huseyinarasli.com

Hudeybiye Antlaşmasının Maddeleri:

» Müslümanlar Kabe'yi ancak ertesi yıl ziyaret edebilecekler, yalnız orada üç günden fazla kalamayacaklardı.

» İki taraf birbiriyle on yıl savaşmayacaktı.

» Mekkeli bir kimse İslam'ı kabul edip Medine'ye sığınırsa iade edilecek, Medineli bir Müslüman Mekke'ye sığınırsa geri verilmeyecekti.

Mekke'nin Fethi (630): Hudeybiye antlaşmasından iki yıl sonra Mekkeli müşrikler antlaşmayı bozdular. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz Mekke'yi fethetmek üzere 10.000 kişilik bir orduyla yola çıktı. Müşrikler karşı koymadan ve önemli bir çatışma olmadan Mekke 630 yılında Müslümanlar tarafından fethedildi. Hz. Muhammed (s.a.v.) Kabe'yi putlardan temizletti ve orada Allah'a şükür için namaz kıldı. Ardından Mekkelilere bir konuşma yaptı. Artık düşmanlıkların, kavgaların sona erdiğini, gerçek üstünlüğün takvada olduğunu söyleyip genel af ilan etti ve herkesi bağışladı. Bu tutum karşısında Mekkelilerin büyük bir kısmı İslam'ı kabul etti.

Veda Hutbesi ve Peygamberimizin Vefatı

Peygamber Efendimiz 632 yılında beraberindeki 100.000'den fazla Müslümanla hac ziyareti için Mekke'ye gitti. Hep birlikte hac görevlerini yerine getirdiler. Hz. Muhammed daha sonra Arafat'ta toplanan Müslümanlara bir konuşma yaptı. Peygamberimizin bu hac ziyaretine "Veda Haccı", Arafat'ta yaptığı konuşmaya da "Veda Hutbesi" denir. Veda Hutbesinde vurgulanan konular, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesindeki maddelerle büyük oranda benzerlik gösterir. Ancak Veda Hutbesi, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinden yaklaşık 1400 yıl önce söylenmiştir.

www.huseyinarasli.com

Veda Hutbesi:

"Ey insanlar! Sözümü iyi dinleyiniz! Bilmiyorum, belki bu seneden sonra sizinle burada bir daha buluşamayacağım. İnsanlar! Bugünleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu şehriniz (Mekke) nasıl mübarek bir şehir ise, canlarınız, mallarınız, namuslarınız da öyle mukaddestir. Her türlü tecavülden korunmuştur.

Ashabım! Muhakkak Rabb'inize kavuşacaksınız. O da sizi yaptıklarınızdan dolayı sorguya çekecektir. Sakın benden sonra eski sapıklıklara dönmeyiniz ve birbirinizin boynunu vurmayınız! Bu vasiyetimi burada bulunanlar bulunmayanlara ulaştırın. Olabilir ki burada bulunan kimse bunları daha iyi anlayan birisine ulaştırmış olur.

Ashabım! Kimin yanında bir emanet varsa, onu hemen sahibine versin. Biliniz ki faizin her çeşidi kaldırılmıştır. Allah böyle hükmetmiştir. İlk kaldırdığım faiz de Abdülmuttalib'in oğlu (amcam) Abbas'ın faizidir. Lakin ana paranız size aittir. Ne zulmediniz, ne de zulme uğrayınız.

Ashabım! Dikkat ediniz, cahiliyeden kalma bütün adetler kaldırılmıştır, ayağımın altındadır. Cahiliye devrinde güdülen kan davaları da tamamen kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk kan davası Abdülmuttalib'in torunu Iyas bin Rabia'nın kan davasıdır.

Ey insanlar! Muhakkak ki şeytan şu toprağınızda kendisine tapınmaktan tamamen ümidini kesmiştir. Fakat siz bunun dışında ufak tefek işlerinizde ona uyarsanız, bu da onu memnun edecektir. Dininizi korumak için bunlardan da sakınınız.

Ey insanlar! Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları, Allah'ın emaneti olarak aldınız ve onların namusunu kendinize Allah'ın emriyle helal kıldınız. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız, kadınların da sizin üzerinizde hakkı vardır. Sizin kadınlar üzerindeki hakkınız; yatağınızı hiç kimseye çiğnetmemeleri, hoşlanmadığınız kimseleri izniniz olmadıkça evlerinize almamalarıdır. Eğer gelmesine müsaade etmediğiniz bir kimseyi evinize alırlarsa, Allah size onları yataklarında yalnız bırakmanıza ve daha olmazsa hafifçe dövüp sakındırmanıza izin vermiştir. Kadınların da sizin üzerinizdeki hakları meşru örf ve adete göre yiyecek ve giyeceklerini temin etmenizdir.

Ey mü'minler! Size iki emanet bırakıyorum, onlara sarılıp uydukça yolunuzu hiç şaşdırmazsınız.

O emanetler Allah'ın kitabı Kur'an-ı Kerim ve Peygamberin sünnetidir.

Mü'minler! Sözümü iyi dinleyiniz ve iyi belleyiniz! Müslüman müslümanın kardeşidir ve böylece bütün müslümanlar kardeşler. Bir müslümana kardeşinin kanı da, malı da helal olmaz. Fakat malını gönül hoşluğu ile vermişse o başkadır.

Ey insanlar! Cenab-ı Hak her hak sahibine hakkını vermiştir. Her insanın mirastan hissesini ayırmıştır. Mirasçıya vasiyet etmeye lüzum yoktur. Çocuk kimin döşğinde doğmuşsa ona aittir. Zina eden kimse için mahrumiyet vardır.

Ey insanlar! Rabb'iniz birdir. Babanız da birdir. Hepiniz Adem'in çocuklarıdır. Adem ise topraktır. Arab'ın Arab olmayana, Arab olmayanın Arab üzerine üstünlüğü olmadığı gibi; kırmızı tenlinin siyah üzerine, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takvada, Allah'tan korkmaktadır. Allah yanında en kıymetli olanınız, O'ndan en çok korkanınızdır. Azası kesik siyahî bir köle başınıza amir olarak tayin edilse, sizi Allah'ın kitabı ile idare ederse onu dinleyiniz ve itaat ediniz. Kimse kendi suçundan başkası ile suçlanamaz. Baba oğlunun suçu üzerine, oğlu da babasının suçu üzerine suçlanamaz.

Dikkat ediniz! Şu dört şeyi kesinlikle yapmayacaksınız:

- » Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayacaksınız.
- » Allah'ın haram ve dokunulmaz kıldığı canı haksız yere öldürmeyeceksiniz.
- » Zina etmeyeceksiniz.
- » Hırsızlık yapmayacaksınız.

İnsanlar! Yarın beni sizden soracaklar, ne diyeceksiniz?

Sahabe-i Kiram hep birden şöyle dediler:

'Allah'ın elçiliğini ifa ettiniz, vazifenizi hakkıyla yerine getirdiniz, bize vasiyet ve nasihatte bulundunuz, diye şahadet ederiz!'

Bunun üzerine Resul-i Ekrem Efendimiz (s.a.v.) şahadet parmağını kaldırdı. Sonra da cemaatin üzerine çevirip indirdi ve şöyle buyurdu:

Şahit ol Yâ Rab! Şahit ol Yâ Rab! Şahit ol Yâ Rab!"

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Vefatı: Hz. Muhammed Veda Haccından sonra Medine'ye döndü ve bir müddet sonra hastalandı. Rahatsızlığı iyice artınca mescide çıkamaz duruma geldi ve Hz. Ebu Bekir'e namazları kıldırmasını söyledi. Peygamber Efendimiz 8 Haziran 632 tarihinde, 63 yaşındayken Medine'de vefat etti. Hz. Muhammed'in vefatı herkesi derinden üzdü. Birçok Müslüman buna inanamadılar. Hatta Hz. Ömer, O'nun öldüğünü söyleyenlere sert tepki gösterdi. Bunun üzerine Hz. Ebu Bekir "Ey insanlar! Muhammed'e tapan bilsin ki o ölmüştür. Allah'a inanan bilsin ki Allah bâkîdir, asla ölmez." diyerek insanları sakinleştirdi ve ardından şu ayetleri okudu: "Muhammed, ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir. Şimdi o ölür ya da öldürülürse gerisin geriye mi döneceksiniz? Kim geri dönerse Allah'a hiçbir şekilde zarar vermiş olmayacaktır. Allah, şükredenleri ödüllendirecektir." (Al-i İmran suresi, 144. ayet). Peygamberimizin cenazesi Hz. Ali tarafından yıkandı ve kefenlendi. Müslümanlar gruplar halinde O'nun cenaze namazını kıldılar. Peygamberimizin cenazesi vefat ettiği yer olan Hz. Aişe'nin odasına defnedildi. O'nun Mescid-i Nebi içerisinde yer alan kabrine Ravza-i Mutahhara (tertemiz çiçekli bahçe) denir.

Nasr Suresi ve Anlamı

Kur'an-ı Kerim'in 110. suresi olup 3 ayetten oluşmuştur. Nasr suresi Medine döneminde indirilmiştir. Adını, ilk ayetinde geçen "nasr" sözcüğünden alır. Nasr, "yardım" demektir. Bu surede Peygamber efendimizin vefatına işaret edildiği belirtilir. Hz. Âişe'nin bildirdiğine göre Peygamberimiz, Nasr suresi indirildikten sonra Allah'ı tesbih edip O'na hamd etmiş ve istiğfarda (bağışlanma) bulunmuş, bu durum da ahiret alemine geçiş hazırlıklarına başlama olarak değerlendirilmiştir. Nasr sûresinde ayrıca müminlere elde ettikleri zafer ve gücün, benimsedikleri dinin yerleşip yayılması şeklindeki nimetlere karşılık Allah'a hamederek şükürde bulunmaları, Allah'tan mağfiret dilemeleri yönünde mesaj verilmektedir.

Bismillahirrahmanirrahim

İzâ câe nasrullahi vel feth. Ve raeytennâse yedhulûne fî dînillâhi efvâcâ. Fesebbih bihamdi rabbike vestağfirh. İnehü kâne tevvâbâ.

"Allah'ın yardımı ve fetih (Mekke'nin fethi) geldiğinde ve insanların bölük bölük Allah'ın dinine girdiğini gördüğünde, Rabbine hamd ederek tesbihte bulun ve O'ndan bağışlama dile. Çünkü O tövbeleri çok kabul edendir."

5. ÜNİTE : TEMEL DEĞERLERİMİZ

Toplumumuzu Birleştiren Temel Değerler

Din: Sözlükte "âdet, yol, gidişat" anlamlarına gelene din kavramı terim olarak ise "akıl sahibi insanları kendi istek ve hür iradeleri ile hayırlı olan şeylere götüren ilahi kanunlar" şeklinde tanımlanır. Din, hem bireysel hem toplumsal hayatında insana yol gösterir. İnsanları ortak değerler etrafında bir arada tutar. Toplumda birlik ve beraberliğin sağlanması, dinî ve millî değerlerin yaşanabilmesine bağlıdır. İslam dininde toplumsal bütünleşme, birlik ve beraberlik en önemli değerlerden biridir. Bu bütünleşme de öncelikle tevhid inancıyla sağlanır. İslam'da inananlar, Allah (c.c.) karşısında eşittir. Irkları, dilleri, renkleri ne olursa olsun ayırım yapılmaz. Zenginlik, makam, mevki, soy vb. özellikleriyle değerlendirilmez. İslam'da toplumsal birlik ve bütünlüğü, sosyal hayatın düzenini bozan, insanları birbirine düşüren kötü davranışlar yasaklanmıştır. İnsanları birbirine yaklaştıracak, sevgi, dostluk, kardeşlik duygularını canlandıracak davranışlar emredilmiştir.

"... iyilikte ve kötülükten sakınmakta yardımlaşın, günah işlemek ve aşırı gitmekte yardımlaşmayın..." (Mâide suresi, 2. ayet)

www.huseyinarasli.com

İbadetler, hem birey ile Allah (c.c.) arasında hem de inananlar arasında bağ oluşturur. Düzenli olarak yerine getirilen ibadetler, kişilerde ahlaki değerlerin yerleşmesine ve pekişmesine yardımcı olur. Bu durum ise insanlar arasındaki sevgi ve muhabbet bağlarını kuvvetlendirir. Camiler, toplumsal hayatta da önemli yer tutar. Cami kelimesi; toplayan, bir araya getiren anlamına gelir.10 Allah'ın (c.c.) huzurunda her türlü sosyal, kültürel, mesleki farklılıklar bir kenara bırakılır. Pek çok

farklılığa sahip olan insanlar, camide Allah'a (c.c.) kulluk etmek amacıyla aynı safta birleşir.

Peygamber ve Ehli Beyt Sevgisi: "Ev halkı" anlamına gelen ehl-i beyt, İslam'ın ilk dönemlerinden beri Hz. Peygamberin ailesi ve soyu için kullanılan bir tabirdir. İslam toplumunda sevgi ve dostluğun kaynağı, kardeşlik ve yardımlaşmanın ortak noktalarından biri ehl-i beyttir. Çünkü Hz. Peygamberin aile fertleri, onun terbiyesinden geçmiştir. Peygamber ve ehl-i beyt sevgisi İslam toplumunun ortak değeridir. Bütün Müslümanlar ehli beyti samimiyetle sever. Bu sevgi bizi bir araya toplar, birleştirir.

Vatan, Millet ve Bayrak Sevgisi: Din, dil, tarih ve kültür birliği içinde aynı toprak parçası üzerinde yaşayan insan topluluğuna millet denir. Vatan, bayrak, milli marş gibi değerler bir milleti millet yapan ve fertleri aynı gaye etrafında birleştiren değerlerdir. Bu değerler olmazsa o toplum kimliğini kaybeder. Vatan, toplumun ve milletin yuvasıdır. Atalarımız, "Bülbülü altın kafese koymuşlar, ille de vatanım demiş." sözüyle bunu anlatmak istemiştir. Vatan denilen toprak parçası, bir milletin bağımsız olarak yaşadığı yerdir. Vatanı ve milleti sevmek, korumak, savunmak kutsal bir görevdir. Bayrak, bir milletin bağımsızlığının, birlik ve beraberliğinin sembolüdür. Rengini şehitlerimizin kanından alır. Ecdadımızın emaneti ve değerli bir mirasıdır. Bayrağımızı sevmek ve saygı göstermek duyguların en özelidir. Bağımsızlığımızın sembollerinden biri de İstiklal Marşı'dır. Millî Şairimiz Mehmet Akif ERSOY, hürriyetin sembolü bayrağımızın şerefle dalgalanması için atalarımızın yaptığı fedakârlıkları millî marşımızda anlatmıştır. Bu fedakârlıkları hatırımızda tutmak, törenlerde millî marşımızı samimiyetle okumak hepimizin görevidir. Vatan, millet, bayrak gibi kutsal değerleri canı pahasına savunup bu uğurda yaralananlara gazi, ölenlere ise şehit denir. Şehitlik ve gazilik en yüce mertebelerdendir. www.huseyinarasli.com

"Bir gün ve bir gece nöbet tutmak, bir ay oruç tutup geceleri namaz kılmaktan daha hayırlıdır. Şayet (kişi nöbette) ölürse yapmakta olduğu işin sevabı devam eder, rızkı da devam eder ve kabirdeki sorgu meleklerine karşı güven içinde olur." Hadis-i şerif

Dini Bayramlar, Önemli Günler ve Geceler

Cuma günü: Cuma günü dinimizde önem verilen önemli günlerin başında gelir. Çünkü cuma günü cuma namazı vardır. Bu namaz cemaatle kılınır ve kılınması farzdır. Cuma namazı öncesinde beden temizliği yapılır, temiz elbiseler giyilir, güzel kokular sürülür ve cuma vakti gelince camiye gidilir. Camide ilk önce hutbe dinlenir. Hutbe imamın minber denilen yüksekçe bir yere çıkarak cemaate dini ve sosyal konularda bilgi vermesidir. Sonra topluca cuma namazı kılınır. Cuma namazı kılmaya sağlığı elverişli olmayanlar ise evlerinde öğle namazını kılarlar. Cuma namazının en önemli özelliği cemaatle kılınan bir namaz olması ve hutbe okunmasıdır.

Bayramlarımız: Dinî ve millî bakımdan önemli olan ve toplumca kutlanan günlere bayram denir. Bayramlar, sevinç ve neşe günleridir. İslam dininde iki büyük bayram vardır. Bunlar; Ramazan ve Kurban Bayramıdır. Hicretin ikinci yılından beri kutlanan bu bayramlar, dünyanın dört bir tarafında bulunan tüm Müslümanların ortak değeridir. Bayram günleri; bir araya gelinerek ikram ve ziyafetin yapıldığı, aynı zamanda yetim ve yoksulların da gözetildiği günlerdir. Toplumu oluşturan fertlerin bütünleşip, kaynaştığı zamanlardır. Bayram namazları da bu bütünleşmeye katkı sağlayan unsurlardandır.

Kandil Geceleri: Kandil geceleri beş tanedir. Bunlar; Mevlit, Regaip, Miraç, Berat kandilleri ve Kadir gecesidir. Osmanlı padişahı II. Selim döneminde (1566-1574) camiler aydınlatılıp minarelerde kandiller yakılarak kutlandığı için bu gecelere kandil geceleri denilmiştir. Kandiller İslam dünyasında hicri 3. asırdan sonra kutlanmaya başlanmıştır.

Mevlit kandili: Peygamber Efendimizin doğduğu gecenin yıl dönümü Mevlit Kandili olarak kutlanır. Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) hicri takvime göre Rebiülevvel ayının 12. gecesinde, miladi takvime göre ise 20 Nisan 571'de dünyaya geldi. Bu kutlu günde camilerde Kur'an okunur, mevlit okunur, sohbetler edilir ve konferans vb çeşitli etkinlikler yapılır.

Regaip kandili: Regaip; rağbet edilen, çok istenilen şey demektir. Regaip kandili Recep ayının ilk cuma gecesidir. Bu gecede camilere gidilir ve ibadet edilir. Allah'tan bağışlanma dilenir. Manevi yönden üç aylara hazırlanılır.

Miraç kandili: Hicri aylardan Recep ayının 27. gecesi Miraç kandili olarak kutlanır. Peygamberimiz bu gece miraca çıkarıldı. Önce Mekke'den alınarak Kudüs'e getirildi. Oradan da Allah katına çıkarıldı. Beş vakit namaz bu gecede emredildi. Bu sebeple bu gece Miraç kandili olarak kutlanır.

Berat kandili: Şaban ayının 15. gecesi Berat kandilidir. Bu gece günahlardan kurtuluş gecesidir. Müslümanlar dua ve ibadetle bu geceyi değerlendirirler.

Kadir gecesi: Kur'an-ı Kerim Peygamberimize ilk olarak Kadir gecesinde indirilmeye başlandı. Kadir gecesi Ramazan ayının 27. gecesidir. Kur'an-ı Kerim'in Kadr suresinde bu geceden bahsedilir. "Biz onu (Kur'an'ı) Kadir Gecesi'nde indirdik. Kadir Gecesi'nin ne olduğunu sen bilir misin? Kadir Gecesi bin aydan daha hayırlıdır. O gecede Rablerinin izniyle melekler ve Ruh (Cebrail), her iş için iner dururlar. O gece esenlik gün ağarıncaya kadar sürer." (Kadr suresi, 1.-5. ayetler)